

DARBININKAS

Vol. LXIII. Nr. 2
Sausis-January 13, 1978

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės
įvykiai

Prez. Carter lankėsi Lenkijoje. Varšuvoj įvykusiojo spaudos konferencijoj atsargiai užsiminė ir apie žmogaus teisių reikalus Lenkijoje. Pagrindinio leidinio *Opinia* atstovas į spaudos konferenciją nebuvo įleistas, tačiau prez. Carter pažadėjo jam asmeniškai atsakyti.

Prez. Carter sutarė su Irano šachu imtis bendrų žygių taikai Art. Rytuose pasiekti ir kovom tarp Etiopijos ir Somalijos užbaigti.

Prez. Carter netikėtai susitiko su Egipto prez. Anwar el-Sadat ir čia kiek pataisė savo ankstesnį pareiškimą dėl palestiniečių valstybės, pareiškdamas, kad reiktų pripažinti pagrindinį principą, jog palestiniečiam turėtų būti suteikta teisė laisvai nuspręsti savo ateitį. Toks pareiškimas paglostė Egiptą, bet sukėlė nerimą Izraelį.

Prez. Carterio siekimas griežčiau kontroliuoti plutonijaus naudojimą atominės energijos stotyse nerado Indijos min. pirm. Morarji Desai pritarimo.

Lankydamosi Prancūzijoje ir Belgijoje, prez. Carter patikino NATO valstybes, kad JAV niekada nepasitrauks iš Europos ir visada rūpinsis jos gynyba.

Jordano karalius Hussein pareiškė, kad Izraelis pirma turėtų pareikšti principinį sutikimą grąžinti visas okupuotas arabų žemes ir pripažinti palestiniečių teisę į laisvą apsisprendimą, o vėliau galima būtų tartis dėl šių principų įgyvendinimo.

Išliepsnojus kovom tarp Kambodijos ir Vietnamo dėl jų pasienio žemių, Kambodija laikinai nutraukė diplomatinius santykius su Vietnamu. Šiose kovose Vietnamas užėmė didesnę vadindamą Papūgos Snapo dalį, o Kambodija puolė Vietnamui priklausančią Tay Ninh provinciją. Abiejų pusių nuostoliai buvo dideli.

Britanijos karalienė Elizabeth II sutiko perleisti visas oficialias funkcijas Kanadoj jos gen. gubernatoriui, bet ji ir toliau liks teoretine Kanados galva, turinčia teisę skirti Kanadai savo vietininką.

Kanados min. pirm. Pierre Elliott Trudeau pareiškė panaudosis jėga, jei Quebeco provincija bandytų nelegaliai atskirti nuo Kanados.

Turkijos vyriausybė, vadovaujama min. pirm. Suleyman Demirel, netekusi parlamento daugumos, atsistatydino. Naują kabinetą bandys sudaryti opozicinės partijos vadas Bulent Ecevit.

Ispanija suteikė ribotą autonomiją ir trim baskų provincijom.

Kuvaito šeikas Sabath al-Salem al-Sabah mirė nuo širdies smūgio. Jo vietą laikinai užėmė šeikas Jaber al-Ahmed al-Sabah.

Nepaisant Indijos kongreso partijos vadų priešinimosi, buvusi min. pirm. Indira Gandhi sušaukė savo šalininkų konferenciją ir sukūrė savo kongreso partiją, kurios vade buvo išrinkta ji pati. Senosios kongreso partijos vadovybė visus atskalinus išmetė iš partijos. Tą patį padarė ir naujoji kongreso partija prie jos neprišidėjusiems nariams.

Šv. Stepono karūna ir kitos brangenybės, iki šiol laikytos JAV-ėse, sausio 6 buvo perduotos komunistinei Vengrijos vyriausybei. Perdavimo iškilnėse dalyvavo ir valst. sekr. Cyrus R. Vance.

KONSTITUCIJOS STRAIPSNIAI IR
DEKRETAI NEBESUDERINA
DRAUDIMŲ TIKINTIESIEM

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 28

N. Radviliškis

Nemunėlio Radviliškio Katalikų Bažnyčios kun. Dubnikui Juozui Martyno

Remiantis LTSR MT nutarimu, LTSR Konstitucijos str. Nr. 96. LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo Įsaku iš 1976 rugpjūčio 10 Nr. 181 bei 1918 sausio 23 dekeretu "Dėl bažnyčios atskyrimo nuo valstybės ir mokyklos nuo bažnyčios", N. Radviliškio Darbo žmonių deputatų taryba primena Jūsų žiniai, kad turimomis N. Radviliškio apylinkės Darbo žmonių deputatų tarybos ir N. Radviliškio vidurinės mokyklos žiniomis Jūs pažeidėte aukščiausiai minėtus vyriausybinius nutarimus, nes praktikuojate nepilnamečių mokinių patarnavimą Mišioms ir kt. apeigoms.

Tarybiniai religinių kultūrų įstatymai sako, kad religinė bendruomenė yra tikinčiųjų piliečių, turinčių ne mažiau, kaip 18 metų, vieno ir to paties kulto vietinis susivienijimas bendram religinių poreikių tenkinimui. Taigi nepilnamečiai piliečiai, nebūdami religinių bendruomenių nariais, negali būti organizuojami atlikti religines apeigas: patarnavimui prie altoriaus, gėlių barstymui, kulto

reikmenų nešimui procesijose, bažnytiniame chore ir pan.

Visus religinius patarnavimus turi atlikti patys pilnamečiai religinės bendruomenės nariai.

N. Radviliškio apylinkės Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomasis komitetas pasilieka sau teisę kontroliuoti, kaip vykdomi atitinkamus vyriausybinius nutarimus apie religinius kultus.

N. Radviliškio apylinkės DŽDT vykdomasis komitetas — pirmininkas (parašas ir anspaudas)

N. Radviliškio vidurinės mokyklos direktorius — (parašas ir antspaudas)

N. Radviliškio vid. mokyklos pirminės partinės organizacijos sekretorius (parašas) Radviliškis, 1977.IV.8 d.

Nuorašą gavau: (kun. Dubniko parašas)

-o-

Atsakymas į N. Radviliškio DŽDT vykdomojo komiteto raštą

Atsakydamas į N. Radviliškio DŽDT vykdomojo komiteto man daromus priekaištus, pareiškiu:

1. LTSR Konstitucijos 96 str. suteikia kulto laisvę visiems piliečiams, nedarydamas jokių diskriminacijų amžiaus bei padėties atžvilgiu ir jų niekam nepriboja.

2. Minimi tarybiniai religinių kultūrų įstatymai, apribojantys kulto laisvę iki 18 metų amžiaus, yra aiškiai priešingi Konstitucijos 96 str., nes pagal visuotinės teisės normas įstatymai, priešingi Konstitucijai, neturi jokios galios.

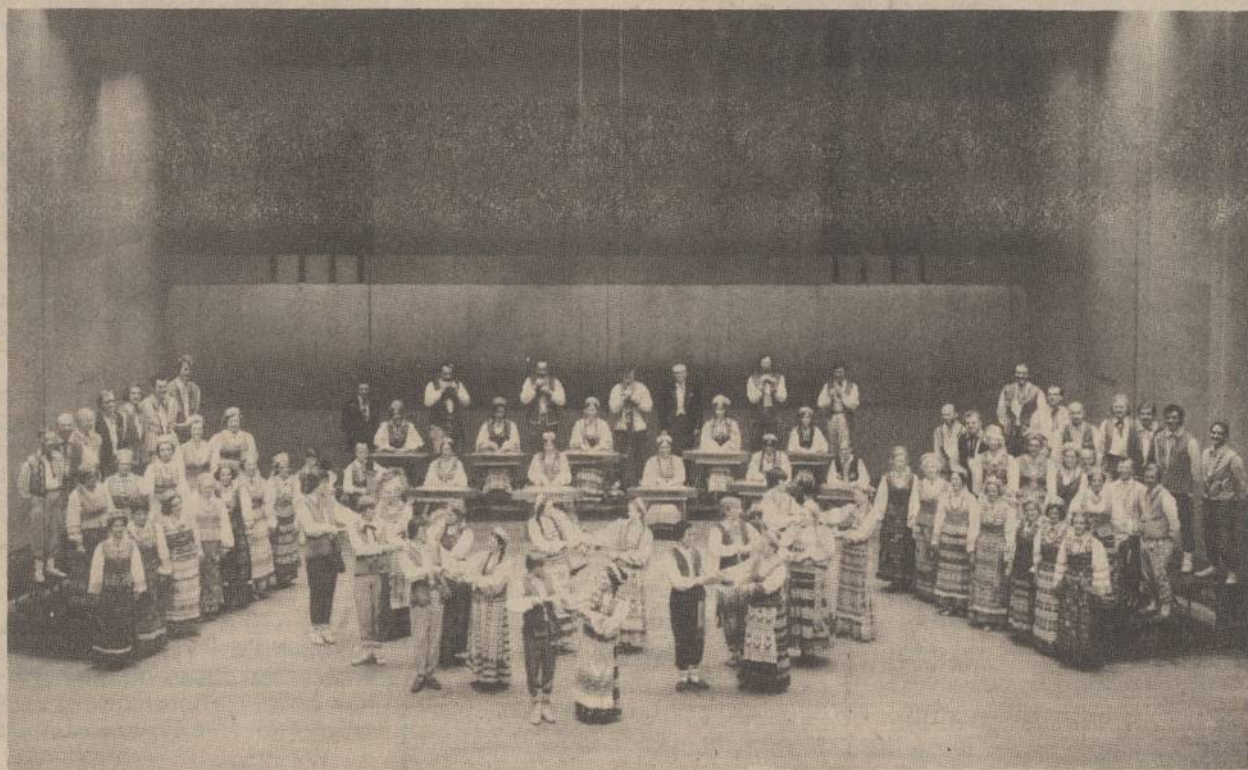
3. 1918 sausio 23 dekretas aiškiai kalba apie "mokyklos atskyrimą nuo bažnyčios", bet ne mokinių — žmonių atskyrimą nuo bažnyčios. Reikia skirti įstaigą (mokyklą) nuo mokinių (individue), apie kuriuos dekretas nieko nesako. Neleistina sumaišius terminus įstatymą aiškinti išplėstai, ko nenumato įstatymas.

4. Baudžiamojo kodekso 145 str. numato bausmes tiems, kurie trukdo piliečiams atlikti religines apeigas. Taigi DŽDT vykdomasis komitetas šiuo raštu kišdamasis į Bažnyčios grynai vidaus reikalus nusikalsta prieš tarybinius įstatymus (B. Kodeksas str. 145).

5. Atsižvelgiant į visą išdėstytą reikalą, darau išvadą, kad N. Radviliškio DŽDT vykdomojo komiteto man atsiųstas raštas, kaip neįstatymiškas ir prieštaraujantis Konstitucijai, manęs nelinečia.

Kun. J. Dubnikas

Šio rašto nuorašą pasiunčiau Panevėžio vyskupui.

Čiurlionio ansamblis iš Clevelando atvyksta koncertuoti į New Yorką. Jų koncertas bus kovo 12. Pasirodys ansamblio choras, tautinių šokių grupė ir kanklių orkestras. Viso apie 80 žmonių.

AUSTRALIJOS RINKIMAI IR JŲ REZULTATAI

Ministeris pirmininkas Fraser, pranešdamas atstovų rūmuose gen. gubernatoriaus sutikimą skelbti naujų atstovų rūmų ir pusės senato rinkimus 1977 gruodžio 10, nurodė ir to priežastis. 1977 gegužės mėn. tauta referendumo keliu pasisakė už atstovų rūmų ir senato rinkimus vienu metu. Patogiausia esą tai įvykdyti gruodžio mėn., nes, nukėlus į gegužės mėn. (kai turi būti renkama pusė senato), susidarytų ilgas priešrinkiminis periodas, kuris būtų vyriausybės nepastovumo priežastimi. Be to, nors vyriausybė stengėsi atstatyti krašto ekonominę padėtį, kovoti su nedarbu, sumažinti infliaciją ir atstatyti ekonominį augimą, vis dėlto dar daug kas turėtų būti padaryta. Reikią užsitikrinti pastovumo bei tikramo atmosferą ir visuomenės pasitikėjimą. Rinkimai suteiksį vy-

riausybei progą baigti rinkiminius spėjiojimus ir netikrumą. Jie leisį vyriausybei pajusti tautos valios išraišką.

Nors opozicija seniai kartoję, kad rinkimai turėtų būti vykdomi 1977 pabaigoj, bet, kada buvo paskelbta jų data, aštriai kritikavo vyriausybę, pareiškdamą, kad ankstyvą rinkimų datą vyriausybei diktuoja baimė, nes krašto ekonominė padėtis, nedarbas, infliacija ir t.t. ateinančiais metais didesį ir rinkimų išdavas vyriausybei būtų nepalankios. Opozicijos lyderis Whitlam tuojau pat išskėlė vyriausybei eilę aštrių kaltinimų, ypač ministeriui pirmininkui Fraseriui, suminėdamas daugybę būdų ir nebūtų pažadų laimėjimų, ir savo retorika tuoj pat pradėjo rinkiminę kampaniją.

Išties mėnesį vyko aštri rinkiminė kova. Opozicija kaltino

vyriausybę nesugebėjimu tvarkyti krašto ekonominių reikalų ir privedimu prie didelio nedarbo, aukšto infliacijos procento; sustojęs pramonės kilimas — dargi sumažėjęs. Žodžiu, visa krašto padėtis pasidariusi daug blogesnė nei ALP (darbiečių) valdymo metu. Ir tik ALP, grįžusi į valdžią, sustabdydanti visas tas negeroves ir grąžinsianti kraštui gerovę. ALP pasisakė prieš uranijaus kasimą ir eksportą; jos nusistatymą sekė unijos, spec. organizacijos, kaip "Žemės draugai" ir pan. Buvo ir biaučių scenų: dažnai tie patys jaunuoliai skubėdavo iš vieno mitingo į kitą, keldavo vyriausybinių mitinguose triukšmą, apmėtydavo vyriausybės narių mašinas, pačius kalbėtojus pomidorais, net akmenimis, aplaistydavo skysčiais. Neapsi-

(nukelta į 2 psl.)

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS
KULTŪRINIO GYVENIMO

— Granito paminklas Liudui Girai. Gruodžio 19 Vilniuj, Švietimo gatvės skvere, iškilmingai atidengtas rausvo granito paminklas poetui Liudui Girai. Iškilnėse dalyvavo valdžios ir partijos aukštuomenė, sūnus V. Sirijos Gira, "Tėviškės" pirmininkas P. Petronis. Jautresnę kalbą pasakė Rašytojų sąjungos pirmininkas A. Maldonis. Paminklą sukūrė skulpt. V. Palys ir arch. S. Šeškevičius.

— Gruodžio 18 Paveikslų galerijoj Vilniuj paminėta kompozitoriaus Stasio Šimkaus 90-ties metų gimimo sukaktis. Muzikinę programą atliko Lietuvos Televizijos ir radijo choras, diriguojamas Liongino Abariaus, dainininkai Regina Maciūtė ir Vaclovas Daunoras, vargonininkas Bernardas Vasiliauskas.

— Gruodžio 13 Rašytojų sąjungos poetų sekcija paminėjo išeivijoj mirusį poetą Henriką Radauską. Vadovavo sekcijos pirmininkas A. Baltakis, apie kūrybą ir asmenį kalbėjo V. Kazakevičius, A. Churginas, A. Miškinis, H. Radausko eilėraščius skaitė aktorius L. Noreika.

— Gruodžio 17 Valstybinės konservatorijos salėj buvo kompozitoriaus J. Nabažo autorinis vakaras. Jam vadovavo muzikologė O. Narbutienė.

— Gruodžio 22 Vilniaus Respublikinėje bibliotekoj rašytojas M. Sluckis ir kritikas V. Galinis pasikalbėjimo forma ryškino "socialistinio humanizmo" problemas dabarties romane.

— Gruodžio 23 Vilniaus Meno darbuotojų rūmuose buvo suroštas Adomo Mickevičiaus poezijos vakaras. Poeto kūrinis skaitė aktorius L. Noreika, dainavo B. Grincevičiūtė.

— B. Grincevičiūtės režijalis gruodžio 19 buvo suroštas Panevėžio dramos teatre. Poezijos kūrinių skaitymu dainininkei talkino aktoriai L. Noreika ir M. Mironaitė.

— Gruodžio 18 Panevėžio dramos teatras pastatė muzikinį F. Zalteno vaidinimą "Bembis". Režisavo V. Blėdis, solo partijas atliko R. Stasiūnaitė, muziką priderino komp. J. Juozapaitis.

— Gruodžio 20 Vilniaus "Lėlės" teatras rodė premjerą — J. Vaičiūnaitės pasaką "Šarmos paveikslai". Režisavo A. Savickaitė, dailininkas — V. Mazūras.

— Gruodžio 23 Vilniaus akademiniame operos ir baletų teatre pastatyta V. Chaeto opera "Batutas katinas". Režisavo R. Siparis, dirigavo D. Samėnas, chormeisteris — A. Krogertas, dailininkė — I. Birulia.

— Gruodžio 12 Teatro draugijos aktorių namuose įvykusiame jaunųjų skaitovų konkurse, skirtame dar vis tam įgirusiam "Didžiajam Spaliui", pavadintame "Geriausios tarybinės literatūros puslapiai", pirmoji premija paskirta rusų dramos aktoriumi J. Ščiutskiu, po antrąją premiją laimėjo šiauliečiai S. Jokubauskas ir G. Žalėnas, trečioji premija teko vilniečiui R. Rimkeiui ir šiaulietei V. Kochanskai.

— Okupuotos Lietuvos spaudoj paminėta poeto propagandininko Alekso Maginsko (1907. XII.16 — 1942.I.25) 70-ties metų gimimo sukaktis. A. Maginskas ypač aktyvus propagandininkas buvo pirmosios bolševikų okupacijos metu ir užfrontėj — Rusijos gilumoj karo metu.

— Spaudoj minima ir skulptoriaus Vlado Žuklio 60-ties metų amžiaus sukaktis. Gimęs 1917 gruodžio 15, 1950 baigė Kauno Taikomosios dailės institutą. Okupantui V. Žuklys yra atidavęs duoklę net su kaupe: daugybė Lenino, V. Mickevičiaus, Kapsukas, kolchozo kalvis, jaunasis metalistas, sovietiniai deputatai. Iš nepartinės tematikos paminėtini A. Strazdelio, komp. J. Naujalo, dail. A. Žmuidzinavičiaus, prof. B. Matulionio biustai. Daugiausia yra sukūręs medžio skulptūrų. Už nuo-

pelnus jam suteiktas nusipelnusio Lietuvos meno veikėjo vardas.

— Televizijos programom režisieriaus A. Marcinkaus pagamintas filmas "Monologai" tarp kitų dalykų rodo ir Panevėžio dramos teatro vyr. režisierių J. Miltinį kartu su jo mokiniais. Kitas filmas (rež. E. Zubavičius) "Dar kartą apie laimę" iškelia "Kauno audinių" pirmūnus.

— Spaudoj skelbiama, kad Alytus, Kapsukas (Marijampolė) 1977 pertvarkyti į respublikinio pavaldomo miestus, taigi priskiriami prie didmiesčių. O pamonės centrais virto: Jonava, Kėdainiai, Mažeikiai, Ukmergė, Utena, Plungė, Telšiai. Miestuose jau gyvena 58% Lietuvos gyventojų.

— Latvijos Valmieros dramos teatre pastatyta J. Grušo tragikomedija "Pijus nebuvo protingas". Režisierius — V. Maculevičius. Estijos Piarnu miesto teatre vaidinama K. Sašos drama "Mediniai balandžiai". Kauniečio beletristo Vytauto Martinkaus apysakos "Kettino laimė alaus daryti" rusų kalba išleista 1 milijonas 600 tūkstančių egzempliorių. Kiek bus honoraro nuo tokio tiražo?

— "Rusiški tekstai jau akplėšikai pradedami brukti" į okupuotos Lietuvos lietuvišką spaudą: veikalų vardai jau rašomi tik rusiškai (ir rusiškais raidėmis), net gana ilgos citatos iš rusiškų knygų jau išrašomos rusiškai (ir rusiškais raidėmis, žinoma).

— Buvęs Rašytojų sąjungos pirmininkas romanistas Alfonsas Bieliauskas yra "išrinktas" Lietuvos Aukščiausios tarybos deputatu (atstovu). Kad atrodytų, jog jis tikrai rinkėjam atstovauja, laikas nuo laiko vyksta į savo rinkiminį rajoną ir aiškina žmonėms, ką gero daro Taryboj jų naudai, išklauso jų pageidavimus, kartu surošia ir literatūros vakarą. Tačiau visa tai tėra tuščia propaganda, nes deputatas tėra tik negyva lėlė. Sovietijoje jokia taryba, neišskiriant ir "aukščiausios", neturi teisės nieko nutarti ir nieko savarankiškai veikti, o tėra tik klusni partijos įsakymų vykdytoja. Tai ir žymus beletristas Alf. Bieliauskas deputato pareigose atrodo labai sumenkęs ir juokingoj padėty.

Pr. N.

LIETUVOJ BUVO
SUSKRIDĘ
"DRAUGOVININKAI"

New Yorko rusų dienraštis *Novoje Ruskoje Slovo* gruodžio 18 išspausdino S. Roždественksio straipsnį "Draugovininkai ir prievaidzos". Cituodamas laikraštį *Sovietskaja Litva*, autorius rašo, kad praėjusią vasarą Lietuvoj vyko Sovietų Sąjungos "draugovininkų" (pagalbinės policijos) sąskrydis.

"Kaip žinoma", rašo autorius, "Lietuva sudaro nemažą rūpesčio sovietiniam valdovam: prasi-veržiąs nacionalizmas, augąs jaunimo religinis auklėjimas, neabejotina trauka prie Vakarų ir kapitalizmo. Pagal turistų pranešimus ir pagal laiškus "iš ten", Lietuvoj vyko darbininkų streikai ir net burždeėjimai."

Sąskrydžio dalyvių atsišaukime sakoma, kad "šimtątūkstaninė Sovietų Lietuvos draugovininkų armija" ir toliau energingai gins sovietinio žmogaus, socialistinės valstybės ir partijos interesus".

Kaip žinoma, tos "draugovės" buvo sudarytos milicijai ir MVD agentams talkinti. Šimto tūkstančių skaičius palyginti mažai Lietuvai pats už save kalba.

Tame sąskrydy buvo kalbama ir apie "nesveikus" nacionalizmo reiškinius", ir apie būtiną reikalą kovoti prieš "ideologinius mūsų priešų išpuolius".

Ateičiai sąskrydis numatė naują uždavinį draugovininkam — kelti "patriotinį" judėjimą už socializmą ir partiją. (Elta)

Savaitės įvykiai

JAV pagaliau nutarė paremti nuolat besmunkantį užsienio valiutų biržose dolerį. Šis sprendimas kitų valstybių buvo sutiktas palankiai.

77 proc. Cilės gyventojų pasisakė už jos prez. Augusto Pinochet vedamą politikos liniją. Tai turėdamas galvoj, prezidentas paskelbė, kad Cilėj nebūsią parlamento rinkimų ir kad nebūsią į ją įsileidžiami JT atstovai žmogaus teisių pažeidimo klausimam tirti.

Vietnamas, siekdamas sustabdyti pabėgėlių plūdimą į užsienį, skelbimais ir pranešimais įspėjo, kad bandą bėgti bus baudžiami kaip revoliucijos išdavikai iki 5 m., o jiems padėdą laivų savininkai — iki 15 m. kalėjimo.

Sovietų disidentinis sąjūdis dėl žinomesniųjų disidentų įkalinimo ar priverstinio emigravimo yra kiek sulėtėjęs, tačiau senųjų vietas greitai užima nauji, nors ir ne tokie garsūs disidentai.

Sov. S-goj siaučianti infliencijos epidemija palietė dešimtis milijonų žmonių, jų tarpe ir patį prez. Brežnevą.

Teisingumo sekr. Bell išimties keliu vėl leido į JAV įvažiuoti 5,000 sovietų pabėgėlių, kurių daugumą sudarys žydai.

Prezidento patarėjas saugumo reikalui Zbigniew Brzezinski ir prezidento žmona Rosalynn buvo Varšuvoje susitikę su Lenkijos kardinolu Stefan Wyszyński.

Kovose su Kambodija dėl Papijos Snapo Vietnamas panaudojo apie 60,000 karių ir ten paliktus JAV lėktuvus, o Kambodija — apie 25,000 karių. Vietnamą remia Sov. S-ga, o Kambodiją — Kinija.

Į Švediją atbėgęs Lenkijos provincijos miesto cenzorius atsigabeno ir 700 psl. knygą, kurioje smulkiai nurodoma, ką galima ir ko negalima spausdinti. Ši knyga netrukus pasirodys Londone, o jos nuorašai būsią pasiųsti į Lenkiją žmogaus teises saugojančiom grupėm.

V. Vokietijoje buvo areštuotas Horst Schadow ir jo žmona Marie Luise už šnipinėjimą Rytų Europos valstybė.

Palestinos išlaisvinimo organizacijos atstovas Said Hammami buvo nužudytas Londone.

Andrej Sacharov su savo žmona ir pošiniu apie dvi savaites praleido Potmos darbo stovyklų rajone. Bandė aplankyti ten vieną stovyklą laikomą savo draugą Edvardą S. Kuznecov, nuteistą 15 m. kalėti už bandymą pagrobti lėktuvą Leningrade 1970, bet pasimatyti jiems nebuvo leista.

Indijos keleivinis lėktuvas su 213 keleivių, vos pakilęs, sprogo ir nukrito į jūrą. Visi keleiviai žuvo.

NYT gruodžio 30 paskelbė Vakarų korespondentų pasikalbėjimą su dviem lietuviais dailininkais — Leonardu Tuleikiu

AUSTRALIJOS RINKIMAI IR JŲ REZULTATAI

(atkelta iš 1 psl.)

eita be šmeižtų, niekinimų, melų; žodžiu, griebtasi, kas tik buvo pasiekama.

Valdančiųjų partijų atstovų laikysena buvo nepalyginamai ramesnė ir taktiškesnė, buvo stengiamasi atremti opozicijos kaltinimus. Pvz., buvo įrodyta, kad nedarbui, šalia tarptautinių priežasčių, davė pradžią kaip tik buv. ALP (Whitlamo) vyriausybė, sumažinusi įvežamuosius muitus tekstilės gaminiam; savo plačiais užsimojimais ji sudarė pradžią klestėti infliacijai, kuri buvo pasiekusi 19%, o dabar esanti tik 9%. Žodžiu, buvo rasta pakankamai duomenų atremti opozicijos kaltinimų.

Bet vis dėlto vyriausybei sudarė, kaip daugeliui atrodė, gana nepalanki padėtis. Visuomenės apklausinėjimai rodė didelį balsavimo nuotaikų svyravimą, kartais opozicija net pralenkdavo. Vyriausybei sunkumų sudarė kai kurie parlamento, jos koalicijos, nariai, kurie, kritikuodami vyriausybės ekonominę politiką, išėjo iš partijos, o vienas narys netgi įsteigė naują partiją — Australijos demokratų (AD). Buvo pavojaus, kad naujoji partija galinti nutraukti daug balsų nuo vyriausybės partijų koalicijos. ALP lyderis Whitlam televizijoje pareiškė, kad vyriausybė rinkimų metu prarasianti 30-40 atstovų ir ALP būsianti vyriausybė, turėdama nemažą daugumą.

Buvo ir daugiau vyriausybei nepalankių apraiškų. Opozicija apkaltino Lynch (Treasurer) nesvariomis žemės pirkimo machinacijomis ir per vadinamuosius šeimos trestus vengimu mokesčių. Kaltinimai vėliau nepasitvirtino, bet Lynch iš pareigų atsistatydino. Dar — Victorijos provincijoje papildomieji rinkimai ir Queenslando prov. visuotiniai rinkimai davė ALP partijai didelius laimėjimus. Visa šita leido pagrįstai spėti apie liūdną vyriausybės padėtį.

Tokioj priešrinkiminėje atmosferoj sujudo ir pabaltiečiai. Jie puikiai prisiminė Whitlamo ir ALP duotus pabaltiečiams pažadus ir paskiau jų sulaužymą, pripažįstant Baltijos respublikų de jure inkorporavimą į Sovietų Sąjungą. Dabar atrodė būtina išsiaiškinti didžiųjų partijų nusistatymą šiuo klausimu. ALB krašto valdyba kreipėsi į min. pirm. Fraser, prašydama pareikšti savo nuomonę. Min. pirmininko pavedamas, į krašto valdybos raštą atsakė užsienio reikalų min. Peacock, pabrėždamas, kad LCP (Liberal Country Party) politika šiuo reikalu nepasikeitusi (1975 LCP,

ir Vytautu Valiu, įrodinėjusiais, kad jie turį pilną kūrybos laisvę ir puikias darbo sąlygas. Vis dėlto ir jie turėjo prisipažinti, kad savo kūryboj negali pareikšti nei politinių, nei religinių pažiūrų.

laimėjusi rinkimus, ALP partijos padarytą pripažinimą atšaukė). Savo ilgame atsakyme Peacock net pateikė kai kurių dokumentų šiuo reikalu ištraukas.

Į pabaltiečių laiškus tuo pačiu reikalu nei Whitlam, nei naujosios AD partijos lyderis Chipp neatsakė. Viena etninių grupių pobūvy, vieno lietuvių asmeniškai užklaustas, Whitlam atsakė, kad tai esąs užsienio politikos klausimas ir jis neatsakys. Bet ALP partijos sekretorius Combe, išreikšdamas partijos nuomonę, pareiškė, kad ALP politika Pabaltijo klausimu nebus keičiama.

Po visų korektiškų pasiteiravimų Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba pranešimais per spaudą painformavo visuomenę, ragindama balsuoti už partijas, kurios palankios mūsų tėvynės laisvės reikalui. Buvo atnaujinta komiteto Lietuvos bylai ginti veikla, išleistas specialus numeris The Baltic Herald su gausia dokumentine medžiaga. Taip pat Jungtinis Baltų Komitetas didžiausiame Sydneyjaus dienrašty (The Sydney Morning Herald) dieną prieš rinkimus išspausdino atsišaukimą, kuriame buvo citatų iš atsakingų ALP partijos narių kalbų, suminint kai kuriuos faktus. Atsišaukimas skirtas ir bendrai Australijos visuomenei. Jis baigtas tokiais sakiniais: "How long before Whitlam sells out Australians to greedy foreign powers? Ensure that your vote shall not allow this to happen!"

Balsavimo dieną netikrumo debesys vis neprasisklaidė. Partijos ir jų rėmėjai tebeturėjo pasitikėjimą savaisiais. Rytinėj Australijos daly balsų skaičiavimas prasidėjo 8 val. vak. (Australijoje yra 4 skirtingi laiko skaičiavimai). Po valandos jau pradėjo aiškėti, kad balsų dauguma krypta į vyriausybės partijų pu-

sg. Kadangi rytinė Australijos dalis tirščiausiai gyvenama ir renka daugiausia atstovų, apie 11 val. vakaro buvo aišku, kad rinkimus laimėjo didelė dauguma dabartinė vyriausybė. 11 val. 15 min. televizijoje pasirodė Whitlam, pasveikino LCP su neabejotinai laimėjimu, padėkojo savo rėmėjams ir pareiškė, kad, kai tik paaiškės atstovų rūmų ir senato rinkimų rezultatai, jis sukvies išrinktus atstovus vykdomiesiems opozicijos organams rinkti. Jis pats į partijos lyderius nekandidatuos. Neatsakydamas į žurnalistų paklausimus, Whitlam išėjo. Veido išraiška rodė gilų pergyvenimą.

Netrukus pasirodė ir Fraser su žmona ir savo šalininkais. Labai santūriai perskaitė padėką Australijos tautai už pasitikėjimą. Jis pabrėžė, kad jo vyriausybė, antrą kartą gavusi didžiausią Australijos istorijoje daugumą dėl to, kad rinkėjai sugebėjo apsispręsti pagal vyriausybės politikos nuopelnus, nors vyriausybei kartais tekdavo daryti sunkius sprendimus. Jų bus ir dabar, bet tikisi, kad, drauge dirbant, bus tie sunkumai nugalėti. Jo vyriausybė sieksianti sujungti visus australus bendram tikslui, kad Australija būtų didinga tauta.

Po pereinamaisiais įvykdyto rinkiminių apygardų ribų pakeitimų (dėl gyventojų judėjimo) naujasis parlamentas turės 3 vietas mažiau nei senasis. Dabar bus 124 atstovai (buvo 127).

Naujame parlamente partijos vietų gavo: Liberal Country Party — 83 (sename turėjo 88); Australian Labour Party — 36 (turėjo 36); 5 vietos dar nebūvo išspręstos.

Naujoji partija (AD) surinko 9.5% bendro balsų skaičiaus, dalį balsų nutraukdama nuo koalicijos partijų, bet daugiau nuo ALP (priešingai kaip buvo manyta). Ši partija į atstovų rūmus atstovų nepravedė. Ji praves vieną ar daugiau atstovų į senatą. Nors senato rinkimų rezultatai dar nebuvo pilnai žinomi, bet vyriausybė turės pakankamą daugumą.

J. Slavėnas

RUOŠIAMASI PASAULIO LB SEIMUI

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą pagal tradiciją ruošia ir už jį atsako PLB valdyba. Dabartinei PLB valdybai esant Chicagoj, o seimui įvyksiant Torontoe, Kanadoj, čia sudarytas pagalbinis seimui ruošti komitetas, kuris, glaudžiai bendraudamas su PLB valdyba, atliks visus seimo ruošos darbus. Komitetas, sudarytas daugumoj iš buvusių Bendruomenės pirmininkų, yra šios sudėties: dr. J. Sungaila — pirmininkas, dr. S. Čepas — vicepirmininkas, K. Manglicas — sekretorius, E. Čuplinskas — išdinininkas ir A. Rinkūnas — narys informacijos reikalui.

Seimas įvyks 1978 birželio 30 — liepos 4 Pasaulio Lietuvių Dienų rėmuose Torontoe. Jo programos apmatai yra šie. Birž-

lio 30, penktadienį, vakare įvyks seimo narių ir svečių susipažinimo pobūvis. Visas šeštadienis, liepos 1, skirtas Bendruomenės organizaciniam posėdžiam, kurių metu bus išklausa valdomųjų organų ir kraštų pirmininkų pranešimai. Po pranešimų bus diskusijos. Vakare įvyks didysis Pasaulio Lietuvių Dienų parengimas. Sekmadienį, liepos 2, nuo 9 iki 12 val. ryto, įvyks organizacinis posėdžių tąsa, kurių metu bus išrinkta nauja PLB valdyba ir kiti centriniai organai penkerių metų kadencijai. Iškilmingos pamaldos Toronto katedroj ir evangelikų pamaldos savo parapijoj įvyks 2 val. popiet. Po to vyks Dainų Šventė, o tos pat dienos vakare įvyks PLB seimo banketas. Pirmadienį, liepos 3, ir eventualiai (nes ta diena Kanadoj yra darbo diena) antradienį, liepos 4, vyks seimo posėdžiai, skirti gyvybinėm lietuvių tautos ir PLB problemom svarstyti.

Visi posėdžiai ir renginiai vyks Royal York viešbuty.

Kanados Lietuvių Bendruomenės suvažiavime atstovais į PLB seimą išrinkti (balsų eile): P. Kuras, J. Danys, P. Lukoševičius, E. Čuplinskas, Ir. Meiklejohn, A. Rinkūnas, J.R. Simanavičius, L. Giriūnas, S. Čepas, M. Chairauskas, E. Kudabienė, Alg. Kličius, G. Šernas, Deksnys, V. Bireta, L. Skripkutė, V. Skrinškas.

PLD Inf.

— Pavasario šventė — vaidinimas, rengiama Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos, įvyks balandžio 23.

— Anglijoj iki lietuvių sąskrydžio per Sekmines tikimasi išleisti knygą "Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga".

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageidaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiad. ir penktad. nuo 12 iki 6 val. Šeštad. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 268-1594. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antrad. 2-8 val. vak., šeštad. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laido tuvių direktoriai ir balzamotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermeninės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujame Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodame. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius į patarnavimus pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

DALĖ POVILASKAITĖ-SELLEI, sav., "Friendly Spirits Wines & Liquors", 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir dideliais kiekiais įvairiom progom. Nuolaidos daromos pagal imamą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalaujant esant pristatoma į namus be atskiro atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

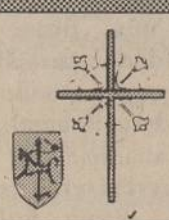
NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių paruo tuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

1978 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

1 naktis Maskvoj, 1 naktis Leningrade, 5 naktys Vilniuj

Vasario 5, 12, 19, 26	\$659
Kovo 5	\$681
Kovo 12, 19	\$716
Kovo 26, bal. 2, 9, 16	\$746

Dėl smulkesnių informacijų teirautis agentūroj

VYTIS
2129 KNAPP ST.
BROOKLYN, N.Y. 11229
(212) 769-3300

Dalis Vliko seimo dalyvių. Pirmoj eilėj iš k. A. Firavičius, J. Valaitis, J. Audėnas, prel. J. Balkūnas, K. Gimžauskas. Seimas buvo gruodžio 3-4 St. Petersburga, Fla.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Redakcija (212) 827-1352
Administ. (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-numerata metams \$12.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra • Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja:REDAKCIJNE KOMISIJA

Prie jūros

Nepriklausomos Lietuvos laikais buvo rengiamos jūros dienos. Buvo dainuojama: Prie jūros žemaičiai, prie jūros aukštaičiai, prie jūros visa Lietuva! Tuo laiku į pajūrį vyko lietuviško jaunimo ekskursijos, pajūryje buvo rengiamos stovyklos, mokytojų kursai, konferencijos. Buvo tikrai miela keliauti pajūriu, stovyklauti, patirti jūros vandenų ošimą, jos grožį, kai saulė leidžiasi. Iš jūros atėjo jodo kvapas ir kažkokia jėga, kurios nesusirai, keliaudamas sausuma.

Lietuviškos visuomenės auklėtojai, vairuotojai jautė ir žinojo, ką duoda jūra. Todėl jie ir organizavo tas jūrų dienas. Vienas toks entuziastas buvo prof. Kazys Pakštas. Jis buvo daug keliaavęs, daug pasaulio matęs. Su dideliu entuziazmu jis norėjo prisidėti prie Lietuvos sudinaminimo. Norėjo jos laikrodį pasukti 100 metų pirmyn. O pasukti tik tada, kai susidomėsi ir pamils vandenį. Prof. K. Pakštas ir ragino kuo greičiau steigti savo laivyną, kad galėtume ne tik vežioti prekes, bet ir patys keliauti. Pavyzdžiui, jis nurodydavo Norvegiją, kuri turi tiek laivų, kad gali visą tautą išvežti vienu plaukimu.

Lietuvių tauta, pati keliaudama į vakarus ir kitų stumiamą, surado Baltijos jūrą ir apsigyveno nemažam ruože. Kadai baltų gentys gyveno nuo Vyslos iki suomių bei estų gyvenamųjų vietų. Atrodo, kad lietuviai nusimanė apie laivininkystę, nes suomiai iš lietuvių turi pasiskolinę žodį laivs.

Tačiau istorijos tėkmė pajūrio vandenį pakeitė stepių lygumomis. Veržėmės į kontinentą, kuris buvo gal geriau apvaldomas negu jūra. Kontinentas uždarė mus į siaurus rėmus, kur viskas ėmė tekėti labai lėtai. Kultūrinė apykaita sustingo. Tuo tarpu pajūrio valstybės nuolat

gyveno grumtyje su gamta, su jūros stichija. Jūra kėlė žmogų naujiem žygiams ir jį nešė tolyn ir tolyn. Laivai atplaukdavo ir išplaukdavo, atveždami prekes, žinias ir mokslą. Nejučiomis buvo greitesnė kultūrinė apykaita. Pajūrio tautos greičiau subrandino savo tautinius pagrindus, greičiau juos išryškino ir išjudino kūrybai. Pavyzdžiui, tokia Olandija buvo maža valstybėlė, bet anais laikais, kai buvo atrandamos naujos žemės, ji sugėbėjo įsitvirtinti su kitomis tautomis ir net sukurti savo galybę.

Kai 1923 sausio 15 buvo atvaduotas Klaipėdos kraštas, lietuvių tautai prasidėjo visai naujos dienos — jos draugystė su jūra. Tiesa, draugystė pasivėlinusi, bet taip būtina. Klaipėdos uostas pats augo sparčiai, drauge sudarė sąlygas ir Lietuvai stiprėti, augti. Tad neveltui dainavo — prie jūros visa Lietuva.

Sausio 15 proga prisimindami savo pajūrį, skatiname visus labiau domėtis jūra, laivininkyste, žvejyba. Daugiau žinių apie jūrą, daugiau konkrečiai ją palieskime, pergyvenkime jos didžiąją stichiją ir ją įjunkime į lietuvių tautos gyvybinę egzistenciją.

Ir dar daugiau — juk kadaise baltų gentys gyveno nuo Vyslos. Dabar toji sritis — Karaliaučiaus kraštas — yra sovietų rusų kolonizuota. Ištrinti iš žemėlapių net lietuviškos kilmės vardai ir pavadinti grynai rusiškai. O tos žemės buvo lietuviškos, ten sužibo pirmoji lietuviška Aušra (1883), ten išleista ir pirmoji lietuviška knyga (1547), ten gyveno Donelaitis, pirmas davęs mūsų grožinės literatūros kūrinius. Tad ir reikia nuolat budėti, kad anos lietuviškos žemės nebūtų surusintos, nebūtų atplėštos nuo lietuviškos kultūrinės įtakos.

Šiomet sueina 55 metai, kaip Klaipėdos kraštas prisijungė prie Lietuvos. Tai buvo 1923 sausio 15, kai to krašto lietuviai sukilo. Prie jų prisijungė ir savanoriai iš Lietuvos. Ir Klaipėda, Klaipėdužė su savo pajūriu, Neringa ir Kuršių mariomis, Nemuno žiotimis po daugelį metų grįžo Lietuvai. Kaip Vydūnas sako, po 700 metų vergijos vėl kraštas galėjo lietuviškai gyventi ir lietuviškai galvoti.

Ir koks tai kraštas! Ten Nemunas, perėjęs visą Lietuvą, surinkęs visus Lietuvos vandenis, iškilmingai susitinka su Baltijos jūra, su Kuršių mariomis. Ten žvejų kaimai ir jų tinklai. Ten gražioji Neringa, kur smėlį pusto lyg sniegą, kur vaikšto seni briedžiai. Užlipk ant tų kopų viršaus, ir pamatysi pasaulio stebuklą — visur vandenys; pamatysi, kaip saulė teka iš vandenų — iš Kuršių marių — ir kaip ji leidžiasi vandenyse — Baltijos jūroje.

Praplauks žvejų laivai, suduoduos garlaivis, pakvips pakrantių pušynai ir klyks paukščiai.

Kuršių mariose

Toliau iš Baltijos grįžta dideli žvejų laivai, keleiviniai laivai, prekiniai laivai. Pakrauti dainoj apdainuotais meirūnais, brangvynėliu. Ir vis į Klaipėdą. Klaipėdužė jie suka. Ten ūkauja sustoję, pasikrauna daug prekių — medžio, linų, sviesto ir mėsos ir vėl suikę sudūmavę išplaukia į vandenį.

Pajūriai, paplūdimiai, pušynai, gintaras, rūkytos menkės, unguriai, plekšnės. Tos vasaros, tie laužai ir tos dainos... Tai Klaipėdos kraštas, kur šišon visi lietuvininkai lietuviškai rėdosi.

Įkūrė kalavijuočiai

Kur baigiasi Kuršių Užmaris ir kur Danės upė įteka į Kuršių marias, jau nuo neatmenamų laikų buvo vietovė, gyvenama lietuvių kilmės žmonių. Tos lietuviškos — baltiškos giminės gyveno ir visoje dabartinėje Prūsijoje, iki Vyslos. Gyveno ramūs ir taikūs, garbino šventas girias ir medų kopinėjo, augino bandas, žemę įdirbo.

Bet štai reikėjo atsibastyti vokiečiams riteriam. Jie nuo XI-XII amžiaus pradėjo veržtis į Baltijos kraštus, į lietuviškas — baltiškas žemes. Vienas vokiečių

KLAIPĖDA,

KLAIPĖDUŽĖ!

55 metai nuo
Klaipėdos atvadavimo

Sukilėliai Klaipėdos gatvėse. Nuotrauka iš 1923 metų.

karių ordinas — kalavijuočiai — įsikūrė Rygoje ir iš ten užkariavo Latviją, puldinėjo Lietuvą. Kitas vokiečių ordinas — kryžiuočiai — persikėlė per Vyslą ir 1235 pradėjo žygius prieš Prūsiją. Jie užkariavo Prūsiją ir pasiekė Nemuną, lietuviškas žemes.

Tie abu ordinarai, norėdami susisiekti tarp savęs, naudojosi lietuvišku pajūriu. Rygos ordinas pamatė, kad dabartinė Klaipėdos vietovė labai svarbi. Ji apsaugo ir apgina kelius tarp vieno ir kito ordino. Taip kalavijuočių magistras Klaipėdoje pastatė pilį ir vietovę pavadino Memelburgu. Pilį jie pastatė 1262.

Žemaičiai negalėjo pakęsti šios pilies. Juk tai vokiškas erelių lizdas visai jų žemei. Žemaičiai ėmė pilį puldinėti. Taip 1256 pasisekė jiems pilį sunaikinti, bet kalavijuočių ordinas 1279 ją vėl atstatė. Žemaičiai ir toliau nedavė ramybės 1323 žiemą žemaičiai drauge su aukštaičiais, Gedimino vedami, užpuolė miestą ir jį užėmė, pačią pilį sunaikino.

Kalavijuočiams pasidarė jau riesta. Pamatė, kad negalės nei miesto, nei pilies išlaikyti. Tada jie Klaipėdą atidavė kryžiuočiams. Šiem buvo arčiau, patogiau. Jie vėl pastatė pilį. 1353 Kęstutis drauge su Algirdu kovojė prie Klaipėdos vartų, 1379 miestas vėl buvo visai sunaikintas.

Į Klaipėdą buvo atplaukę

Anglijos ir Olandijos pirkliai ir čia varė plačią prekybą, bet greit atėjo kiti negandų metai Klaipėdai. 1629-35 okupavo švedai. 1709 buvo nepaprastai šalta žiema. Gegužės mėnesį dar rogemis važinėjo Baltijos pakraščiais. Iššalo žieminiai javai, ir taip kilo bausis 1709-11 metų badas, maras. Klaipėdoje mirė 1883 žmonės. Visame krašte išmirė ištisi kaimai. Tai buvo didžiausia šio lietuviško krašto nelaimė. Į jų vietą imta gabenti vokiečiai kolonistai iš Austrijos, iš Salzburgo.

Klaipėda ir jos kraštas iškyla Napoleono laikais. Juk Tilžėje Napoleonas pasirašė vadinamą Tilžės sutartį. Tai buvusios Napoleono laimingiausios dienos. Nuo Napoleono invazijos traukėsi Friedrichas Vil-

(nukelta į 4 psl.)

Paminklas žuvusiems šauliams, kurie krito Klaipėdos atvadavime

KARČIAMA PRIE KRYŽKELĖS

Pranas Mundeikis

2

Maršalka Jučys prieš mišias, tarškindamas maršalkos lazda, iš didžiai skyrė klebonui taką, o klebonas, užgiedojęs "Asperges me", negailėjo parapijonims nei savo gero balso, nei švento vandens.

Vargonai dūdavo kaip dūdomis, choras niekada taip gerai negiedėjo, o žmonės meldėsi net pasišypsodami: tokio pakylėjimo Baisogala dar nebuvo turėjusi. Ogi ir po visam dar niekas nesiskubino namo: apžiūrėję tą statulą, rankomis rodė ir Abramkės karčiamą ar, vėl į būrelį susimetę, leipo iš juoko.

Abramkės karčiama taip pat nesnaudė: pikčiausiais liežuviais talžė ir tą blaivybės išgalvojimą, ir tą "naują altorių". Visuose kampuose čia sklido piktas juokas su dar piktesnėmis kalbomis. Trankėsi Abramkė po karčiamą visais skvermais.

— Ot, tai tau dabar bus! — žvingavo, net pilvą paglostydamas, per visą karčiamą žandarų viršininkas Briadin. — Šito, žydėli mielas, tu nelaukei!

O iš miestelio sugrįžęs Laurenčikas atnešė dar didesnių

naujienų:

— Į Baisogalą atvažiuoja pats vyskupas Valančius! Sako jis pats ir tą naują statulą pašventins!

— Vivat blaivybė! — visais ginklais suterskėjo žandaras ir dar garsiau nusijuokė.

— Tas Wolonczewski! — net į kuprą susiraitė Abramkė. — Jis Liucipierius, o ne vyskupas! Bet ponas viršininkas gerai žino, kad tam Wolonczewskiui jau ateina galas...

Taip Valančių plūdamas, Abramkė pasikvietė į valgomąjį Laurenčiką, Briadiną ir Kastuko tėvą. Po stiklėlių geros stumbrinės išgerti, ogi ir su gerais žmonėmis pasitarti...

Patarnavo Abramkė jiems gražiausiai: supiaustė pačią riebiausią silkę, patį didžiausią svogūną ir dar baltos duonos padėją. Šitokio Abramkės dar nebuvo matęs nei Kastuko tėvas, nei Laurenčikas. Jis pylė stumbrinės stiklelius, kvietė svečius gerti ir vis Valančių terliojo. Ne tik terliojo, bet ir mokė, kaip jam "nusukti galvą".

Geras žandaras visada lieka žandarų: klausėsi, palengviškai

šypojojosi ir neskubėdamas sriubėčioj stumbrinė.

— Tu, Abramke, tik purški, kaip katinas! — jau trečią išgėręs, nebeįskentė Laurenčikas. — Kviesti gubernatorių, skusti vyskupą? Lyg nežinotum, kad vyskupas ir su pačiu caru pasižneka, ir su mūsų gubernatoriumi kortomis sulošia...

— Nu, tegul lošia!.. Bet Abramkė mano, kad jie, visi čia susirinkę, galėtų tam Valančiui ir ką nors kita sugalvoti...

— Aš jau žinau! — pirmas sukrutėjo Kastuko tėvas. — Mes galėtume išpaukti sakyklos dugną... Vyskupas, ilipęs sakyti pamokslo, pasikabinęs už pažastų... Juoko pakaktų. Sakysite, ne?

— Niekus, kaimyne, kalbi! — rūgtelėjo Laurenčikas, net čiurkšle nusispiaudamas pro kairį žandą. — Taigi tas velnio kelmelis zakristijonas nė į burną nepaima... O jo nenugirdęs, kaip tu įeisi į bažnyčią?

— Niet! Nieko iš to nebus! — numojo ranka ir žandarų viršininkas. — Ką nors paprastesnio, bet stipresnio!

— Abramkė jau seniai jum sako, kad reikėtų sunaikinti tą Wolonczewski...

— Vot, čia Briadinui jau labiau patinka! Bet kaip tu tai padarysi, Abramke?

Abramkė tikrai nebūtų Abramkė, kad nežinotų, kaip tai padaryti.

— Taigi per Kiršiną yra til-

tas... Ar nėra tilto per Kiršiną?!

— Man jau įdomu! — net abu ūsus aukštin pasuko žandarų viršininkas ir visa kairiąja plaštaka pasirėmė ant kardo ranke-

-o-

Naujiena, kad atvažiuoja vyskupas, net pasiraitojusi sija, lakstė po Baisogalą ir kėlė ant kojų ne tik Abramkės karčiamą, bet ir visą Baisogalos parapiją. Kiek Baisogalos parapija sukilo džiaugsmui ir tais laikais labai retai kada matomai naujienai, tiek Abramkės karčiama susirūpino. Mat, tiek tai jau ir Abramkė galėjo suprasti, kad tas "naujas altorius", ir dar lauke pastatytas, tiesiai į Abramkės pragyvenimą rodąs, jau nieko gero Abramkei nebežada. Ar tu taip, ar tu kitaip galvotum, kiaulystė jau stovi ties tavo durimis...

Ogi neblogi laikai būdavo, kol to Wolonczewskio dar niekas nežinojo, o senasis klebonas su Komaru net iš bulbių kortomis sulošdavo... Apie kokią ten velnio blaivybę taigi niekas ne nesapnuodavo! Net moterys jau užeidavo į Abramkės karčiamą. Pradžioje — tik sušilti... O paskui — jau ir išgerdavo.

Kad ir ta pamaldžioji našlė Maniūšienė... Taigi ne vien už kambarinę pas Abramkė dirbdavo... O kas pasidarė? Šiandien pat, ką tik iš bažnyčios pargrįžusi, atgalia galva į tą "žmo-

gų su kryžium" parodė ir išsišiepė...

Kad ir tą pačią blaivybę... Taigi dar galima būtų buvę ją numarinti: dar daug tokių buvo, kurie Abramkės liežuviu daugiau klausėsi negu Timinsko pamoksly. Tuo geriau, kad ir žandarų viršininkas apie tuos Timinsko pamokslys jau siuntinėjo raportus ten, kur reikia... Bet ką dabar daryti, kai tas "žmogus su kryžium" tau iš kaktos akis jau krapštineja?!

Svarstyk, Abramke, vienaip, svarstyk, Abramke, kitaip, — aiškesnio atsakymo jau nebėr. Tas "žmogus su kryžium", ištiesęs ranką tiesiai į tavo duris, jau pančioja kiekvieną tavo mintį ir springulių sprangdina kiekvieną tavo žodį.

-o-

— Abramke! — net pirštais supliaukšėjo žandarų viršininkas. — Užmigai, ar ką?.. Kodėl nebeįpili? Ir man, ir jiems! — parodė į Laurenčiką.

— O, ne! Abramkė nemiega. Tik labai daug apie ką galvoti turi.

— Tai kad nesimato, Abramke, apie ką tu ten taip labai galvoji...

Žandaras savo dideliu kardu trinkelėjo į grindis ir vis arčiau traukėsi prie lango.

Maršalka Jučys su abiem brostvininkų seniūnais ir pačiu klebonu Timinskiu šalimais miestelio rinkoje, prieš bažnyčią, rikiavo jaunų vyrų raitariją.

Jie ateinantį penktadienį turės joti prie Vadaktų sienos pasitikti vyskupo.

Ir surinko surikiavo dvylika porų: su šauniais žirgais ir dar šaunesniais vaikiniais. Visi brostvininkų ir blaivininkų sūnūs.

Ir pažadėjo visi ateinantį penktadienį, prieš pietus, apkaistę žirgų kamanas ir savo kepurės pinavijomis, vėl sujoti čia pat prieš bažnyčią.

Baisogalos parapija didelė, taigi ir raitarija tebuinė didelė: tiek porų, kiek mūsų Viešpaties apaštalų.

Šešios poros iš priešakio, ir šešios poros iš užpakalio. Pats klebonas, maršalka Jučys ir abu seniūnai su vėliavomis lauks vyskupo prie Kiršino tilto.

Abramkė, viską pametęs, taip pat pripuolė prie lango ir kartu su Briadinu įbedė nosį į pat lango stiklą. Neįskentė nė Laurenčikas ir Kastuko tėvas nepažiūrėję, kaip Jučys su Ruliu ir Blože sustatinėja žygūnus.

— Būtų nebloga kariuomenė carui, — tik pirmą kartą nuo vakar dienos nusijuokė Abramkė ir taip besijuokdamas žiūrėjo į viršininką.

— Aš džiaugiuosi, Abramke, kad tu viską gerai matai! — net kardo makštį galu bakstelėjo Briadiną Abramkei į užpakalį. — O anas jaunuolis? Ten, ant to baltakojos sarkoko. Ar tik nebus jo vaikas? — sugniaužto kumščio nykščiu parodė į Kastuko tėvą. (Bus daugiau)

CHICAGO, ILL.

Prisimintas ir pagerbtas
a.a. dr. Vl. Juodeika

Lietuvos kariuomenės savanorį kūrėją, Lietuvos administracijos ėjusį atsakingas pareigas ir JAV daugiau kaip ketvirtį šimtmečio profesoriavusį a.a. dr. Vladą Juodeiką jo bičiuliai Chicagoj prisiminė maldomis. Trijų mėnesių nuo jo mirties proga gruodžio 11 marijonų koplyčioj už jo vėlę mišias aukėjo marijonų vyresnysis tėvas V. Rimšelis, MIC, pasakydamas prasmingą pamokslą. Gausiai į koplyčią susirinkę žmonės per mišias giedojo.

Kitą sekmadienį, gruodžio 18, Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Chicago židinis su ruošė Vlado Juodeikos veikalą "Didžioji iliuzija" nagrinėjimą. Jaunimo Centro auditorijoj dalyvių prisirinko sausakimšai.

Pokalbį tvarkė židinio pirmininkas tėvas V. Bagdanavičius, MIC.

Pirmas prelegentas, kun. dr. Juozas Prunskis, pradžioj pastebėjo, kad, nors ir pranašaujamas greitas komunizmo Rusijoj sugriuvimas, nes jis ten jau išblėsęs ir pasaulio nebeimponuoja, tačiau nereikia užmerkti akių, iš patyrimo žinant komunistų metodus užgrobti visą pasaulį. Grįždamas prie Vl. Juodeikos knygos "Didžioji iliuzija", prelegentas pabrėžė, kad, nors jo moksliskai su filosofiniu įžvalgumu nagrinėjamos įvairios problemos, bet parašyta patraukliai, lengvai skaitoma ir visiem suprantama. Tam įrodyti perskaitė keletą patrauklių ištraukų, aptarė knygos turinį, kurį apima taip pat ano meto įvairios filosofinės kryptys, dialektinį materializmą, Markso gyvenimą, marksistinę ekonomiką, įvairius socialistinius sąjūdžius bei jų kritiką ir t.t. Tai įsigytinas ir studijuotinas veikalas.

Antras prelegentas, prof. dr. Balys Paliokas, be kitko, pastebėjo, kad, nors autorius naudojo daugybę literatūros svetimomis kalbomis, tačiau veikalas parašytas sklandžia lietuvių kalba, žinant, kaip sunku įvairius moksliskus terminus išversti tinkamai į lietuvių kalbą. Po tų pastabų, prelegentas perėjo prie židinio pirmininko pirmiau jam pavestos padaryti idėjinės analizės ir apsisistojo prie marksistinės ekonomikos nagrinėjimo.

Nors iš anksto auditorijai buvo skirta panagrinėti klausimą, ar žmogus gali būti suklektyvinas, prelegentas dr. Paliokas, pasinaudodamas pirmenybės proga, atsakė į tai, pasirėmęs Vl. Juodeikos knygoj išdėstyta pažiūra, kad tai įmanoma pasiekti tik žmogų pirma nužmoginus. Tačiau diskusijų metu tuo klausimu niekas daugiau nekalbėjo.

Taip pat židinio išsiuntinėtame aplinkrašty buvo pagedidaujamas auditorijos pasisakymas tokiu klausimu: kas liks lietuvių tautai iš marksistinio valdymo, jam praėjus? Prelegentas, pasirėmęs vėl Vl. Juodeikos knyga, atsakė, kad pagal Hegelio filosofijos dėsnį, kuris buvo pavaizduotas ant lentos, preciziškai niekas negali ateities nusakyti, bet, tik spėliojant, galima laukti

KLAIPĖDA

(atkelta iš 3 psl.)

helmas III-sis, Prūsijos karalius. Jis apsigyveno Klaipėdoj, ir 1807-1808 Klaipėda buvo laikinoji Rytprūsijų sostinė.

1854 spalio 4-6 kilo baisus gaisras, sudegė beveik visa Klaipėda. Po pirmojo pasaulinio karo 1919 Klaipėdos kraštas santarvininkų buvo atskirtas nuo Vokietijos ir ją valdė santarvininkai — prancūzai. Kaip minėta, prie Lietuvos kraštas prisijungė 1923 sausio 15. Gi 1939 kovo 22 Vokietijos diktatorius Hitleris Klaipėdą vėl atplėšė nuo Lietuvos. Antrojo pasaulinio karo metu dėl Klaipėdos ėjo nemaži mūšiai. Raudonoji armija ją užėmė 1945 sausio mėn.

Dabar Klaipėda yra gyvas ir judrus miestas su gyva laivininkyste. (p.j.)

Chicago mokslo ir industrijos muziejus ir šiais metais lapkričio 25 — sausio 1 rengė 36-tą tautybių festivalį. 36 tautybės dalyvavo su būdingai papuoštom kalėdinėmis eglutėmis, koncertais, valgiais ir pan. Iniciatorių susirinkime lietuviams atstovavo iš k.: Vanda Radavičienė, Lietuvos gen. konsulė J.J. Daužvardienė, Eleonora Zapolis ir Evaldas Radavičius.

VILNIAUS STYGINIO ORKESTRO
GASTROLĖS VOKIETIJOJ IR AUSTRIJOJ

Į Vakarų Vokietiją ir Austriją lapkričio mėnesį nuo 14 ir gruodžio pradžioj buvo atvykęs Vilniaus Filharmonijos styginis orkestras, vadovaujamas Sauliaus Sondeckio. Vokietijos didžiųjų miestuose šis lietuvių orkestras atliko 16 koncertų, Austrijoje — 8. Visuose miestuose koncertai praėjo su dideliu pasisekimu: visur didelės salės būdavo pilnos klausytojų, visur jie gausiai plojo, prašydami dar ką nors pagroti priedui.

Vokietijoj buvo grojami J.S. Bacho, W.A. Mozarto, F. Schuberto, D. Šostakovičiaus, A. Schnittkės ir kitų kūrinių, tik Austrijoje tebuvo dar pridėti du lietuvių kompozitoriai M. K. Čiurlionis ir F. Bajoras. Iškvietus būsi, orkestras dar pagrodavo kitų kompozitorių kūrinių; pvz., Muenchenėje jis atliko estų Perto dviejų dalių naujoviškai saikingo koncerto 1-ąją dalį.

Su Vilniaus styginiu orkestru važinėjo grodami du maskaviškai smuikininkai: ukrainietė

gal solidarumo, socialinio teisingumo, socialinės gerovės, nacionalizmo ir t.t.

Prieš diskusijas pokalbio pirmininkas paprašė neskaityti daugiau paskaitų, bet pasisakytį nagrinėtomis temomis. Tačiau tik vienas kitas vienu kitu žodžiu palietė keltus klausimus, o daugumas kalbėjo pro šalį, kad tik ką pasakytų.

Čia pat galima buvo išgulti ir knygą. Kiek jų buvo atsinešta, beveik visos buvo išpirktos.

B.V.

NAUJI
ŽURNALISTŲ
VADOVAI

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos nominacijų-rinkimų komisija, kurią sudarė Pranas Garšva, Petras Petrutis ir Juozas Toliušis, korespondenciniu būdu pravedė sąjungos rinkimus ir skelbia, kad yra išrinkti šie pareigūnai:

LŽS centro valdybą pagal balsų eilę sudaro J. Gliauda, dr. G. Valančius, prof. J. Kupronis, St. Pautienienė ir J. Kaributis. Kandidatai — K. Karuža, dr. P. Pamataitis ir Vl. Simoliūnas.

LŽS kontrolės komisiją sudaro R.K. Vidžiūnienė, I. Medziukas ir J. Kojelis. Kandidatas — J. Kutra.

LŽS garbės teismą sudaro J. Vaičieliūnas, J. Dagys, J. Karka. Kandidatai — A. Gurevičius ir J. Varanavičius.

Daužvardžio Fondo valdybą sudaro prof. dr. J. Puzinas, kun. A. Saulaitis, E. Sakadolskienė, D. Vakarė ir A. Juodvalkis. Kandidatai — P. Indreika ir A. Pužauskas.

Balsavo 162 sąjungos nariai, 3 laiškei grįžo nesurađę adresatų. Pareigų perėmimą nauji pareigūnai sutaria su buvusia centro valdyba.

Nominacijų-rinkimų komisija

Tatjana Grindenko ir mišrios kilmės, Rygoj gimęs Gvidon Kremeris. Prie šių žymių smuikininkų savo programą turėjo derinti ir Vilniaus orkestras: antrose koncertų dalyse jis vis grodavo kūrinius, sukomponuotus orkestrui su dviem smuikais. Dėl šių smuikininkų orkestras vis grodavo ir Alfredo Schnittkės (Volgos vokiečio) "Concerto grosso" dviem smuikais. Šis jau labai naujoviškas (tik 1977 parašytas) kūrinys būdavo ginčijamas: vieniems klausytojams smarkiai plojant, kiti švilptelėdavo arba demonstratyviai išeidavo iš salės (Stuttgarte).

Daugiausia reklamos susilaukė G. Kremeris. Pripažindami Vilniaus kamerinio orkestro ir jo vadovo S. Sondeckio geras kokybes, vokiečių laikraščiai išskirdavo G. Kremerį. Jis net du kartus buvo rodomas vokiečių televizijoj gal dar todėl, kad netrukus Vokietijoj sovietinę atstovybę jis paprašė leidimo dvejim metams pasilikti Vakaruose (laikraščiai vėliau rašė, kad jo prašymą patenkino).

LOS ANGELES, CALIF.

Inž. Vytautui Čekanauskui perėmus Lietuvos generalinio garbės konsulo pareigas ir pasitraukus iš turėtų pareigų organizacijų valdybose, Los Angeles Altos skyriaus valdybą sudaro: pirm. inž. A. Mažeika, vicepirmininkai A. Skirius ir V. Bandžiulis, prot. sekr. Br. Dūda, inž. K. Prišmantas, fin. sekr. S. Kvečas, susirašinėjimo sekr. I. Bužėnaitė.

Politinių studijų savaitgalis Los Angeles Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėj vyks sausio 28-29. Savaitgalį rengia Lietuvių Fronto Bičiuliai.

Kalėdų iškilmės Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioj buvo labai įspūdingos. Galingai giedojų parapijos choras, vadovaujamas komp. Broniaus Budrūno. Chorui talkino solistai. Kalėdų proga naujieji dr. W. Grasskos dovanoti varpai grojo lietuviškas kalėdines giesmes. Jos plačiai aidėjo Hollywoodo kalvų papėdėj. Giesmių įgromus paruošė komp. Br. Budrūnas. Parapiečiai Kalėdų proga parapijai suaukojo 12,000 dol.

Zuzana Tiknienė, Darbininko skaitytoja, iki šiol gyvenusi Yucaipa, Calif., ir Los Angeles išgyvenusi 33 metus, išvyko į Cleveland, Ohio, pas dukrą Oną ir žentą Juozą Lapinskus. Gyvendama Los Angeles, Z. Tiknienė daug dirbo Lietuvos vy-

AIDAI — vienas geriausių kultūros žurnalų išeivijoj. Ar juos prenumeruoti? Metinė prenumerata 15 dol. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Atsiųsta
paminėti

Vytautas Alantas — LIEPKALNIO SODYBA. Romanas. Išleido Lietuvių Agronomų Sąjunga. 1977. Iliustravo A. Verbickas. Spaudė Draugo spaustuve Chicagoj. Tiražas — 1000 egz. Kietais viršeliais. 442 psl. Kaina 10 dol.

Knygos leidėjų žody rašoma: "Po stora sėmėga pasislėpęs per šimtmečius, Lietuvos žemdirbys išlaikė nepaprastą kūrybinę galią ir savo milžiniškais darbais papuošė Lietuvos žemės veidą ir tautos dvasinį pasaulį. Nepriklausomybės laikotarpiu Lietuva švystelėjo didžiais pažangos vaisiais... (...) Lietuvos agronomų sąjungai, veikiančiai laisvajame pasaulyje, rūpėjo šių Lietuvos žemdirbių visokeriopą pažangą pavaizduoti grožinės literatūros rėmuose. Prie šio darbo buvo pakviestas rašytojas Vytautas Alantas."

Taip gimė šis romanas. Jis, kaip toliau pasisako leidėjai, "yra Lietuvos agronomų, žemės ūkio darbuotojų ir ūkininkų bendras paminklas tai lietuvių žemdirbio epochei, kuri į Lietuvos ūkininko-žemdirbio istorijos lapus bus įrašyta gražiausiom to meto spalvomis".

Autorius, jau sulaukęs 75 metų amžiaus, gali pasidžiaugti savo kūrybos gausa, kuri yra jo talento ir darbo vaisius. Žinomas kaip romanistas, novelistas, dramaturgas ir publicistas. Retkarčiais reikišiasi ir poezijoj. Jo raštai įdomūs, patraukia skaitytojus. Jo dramos patraukia žiūrovus.

Tas didelis autoriaus pliusas — sudominti skaitytoją — regimas ir šiame naujame romane.

"Liepkalnio sodyba" suskirstyta šiais skyriais: Kostas Norgaila, Jaunamartė ir Uždarykime langines. Skyriai suskirstyti skyreliais, turinčiais įdomius pavadinimus, kaip, pvz., Meistrelis Vincentas Sluipa, Kun. Ignas Visbutas, Vakaruskos prie Vingio ežero, Pastatyk man kaminyčią, Kodėl juokėsi Motiejus, arba Mergobalos paslaptis, ir t.t.

Stasys Santvaras — DAINOS IR SAPNAI. Šeštoji lyrikos knyga. Išleido Juozas Kapočius (Lietuvių Enciklopedijos leidykla), So. Boston, Mass., 1977. Viršelį ir skyrių pavadinimus darė dail. Julius Špakevičius. Knygos apdaila rūpinosi Kazys Simanavičius. Atspausdinta 600 egz. 128 psl. Kaina 5 dol.

Autorius, Lietuvos nepriklausomybės laikais iškilęs kaip poetas neosimbolistas, yra šakota asmenybė. Jis prisimenamas taip pat ir kaip dramaturgas, operos solistas, operų libretų kūrėjas ir vertėjas, visuomenininkas-kultūrininkas. Besidomintiems jo

Lietuviškos knygos ir plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje.

biografija prisimintina, kad jis Lietuvos nepriklausomybės kovų savanoris, dalyvavęs taip pat ir Klaipėdos atvadavime, pernai sulaukęs garbingos sukakties — 75 metų amžiaus.

Si, šeštoji, jo lyrikos knyga yra erotinių eilėraščių rinkinys, prasidedas "Daina apie lumzdelį" ("O aš, tartum piemenėlis ant Nemuno krantų, pučiu savo auksaburnį lumzdelį").

Rinkinys suskirstytas į tris skyrius: Šauksmas į saulę, Slėnių atospindžiai, Sielvartai ir šypsni.

Pirmasis skyrius prasideda "Improvizacija", kuri skamba nesenstančiu santvarišku:

Atbėk, pavasari,
Kaip žirgas bėga per lėlių
lanką!

Jaunystę gieda sodai ir giria,
Širdis kratinėje neišsitenka.

Bet šiaip rinkiny gausu nusivylimo ir sielvarto. Atskleidžiamas ir žiauri tiesa, kaip, pvz., "Antkapių įrašuose".

Aš palikau, aš išdaviau kiekvieną,
Retai kuriam trumpai buvau ištikima —

Paliko ir mane, kaip nusibodusią senieną,

Aš netikėjau amžina žiema.

Poetas ypač vykusiai panaudojo liaudies kūrybos motyvus vieninteliame tokios išraiškos eilėrašty "Dainos" (pirmajame rinkinio skyriuj). Eilėraščių sudaro trys triposnės daly.

Pirmasis to eilėraščio posmas:

Saulėlė raudona, vakaras ant kalno,

Verkia našlaitėlė ir dalelę bara —

Tai aš pakelsiu kelio akmenėlį,
Kviesiu mergelę į tėvelio dvarą...

Pirmasis trečiosios dalies posmas:

Tu nenori aukso žiedo,
Tu kalbi, kad aš pragersiu bėrą žirgą —

O širdy tokia graži dangaus naktelė,

Zvaigždės erdvėje mirga!

Dail. Julius Špakevičius. Ilustracijos — idomios ir vertingos.

Knygos metriką pažymėta, kad dauguma šių rinkinio eilėraščių parašyti 1947-1967 m. laikotarpy.

Ir aš noriu kalėdinių dovanų

ATOSTOGOS BALTIJOS KRAŠTUOSE 1978
PRISIDĖKITE PRIE EKSKURSIJŲ, KURIOS BUS
PILNOS PRISIMINIMŲ!

IŠVYKIMO DATOS

gegužės 12	gegužės 20	\$849
birželio 2	birželio 19	\$1459
liepos 7	liepos 21	\$1059
rugpjūčio 18	rugsėjo 1	\$1299
rugsėjo 15	rugsėjo 23	\$849
rugsėjo 22	rugsėjo 30	\$849

NAKTYS KIEKVIENAM MIESTE

Maskva 2, Vilnius 5
Kopenhaga 2, Maskva 3, Vilnius 5, Leningradas 2, Oslo 1, 3 dienų kelionė fiorduose, Bergen 1
Maskva 2, Vilnius 5, Druskininkai 2, Leningradas 3, Helsinkis 1
Leningradas 2, Vilnius 5, Maskva 2, Miunchenas 3, Innsbruckas 1
Maskva 2, Vilnius 5
Maskva 2, Vilnius 5

Kelionėn įskaitoma pilnos dienos ekskursija į Kauną ir pusės dienos išvyka į Trakus

Kreiptis: JONAS ADOMĖNAS
kelionių vadovas

TRANS INTERNATIONAL TOURS LTD.
535 FIFTH AVENUE
New York, N.Y. 10017
212 697-7257

WORCESTER, MASS.

LB apylinkės 25 metų veiklos sukaktis

Dalyvaujant Worcesterio miesto ir jo apylinkių lietuviams, artimųjų kolonijų LB atstovams, rėmėjams ir svečiams, Worcesterio Lietuvių Bendruomenės apylinkė lapkričio 6 iškilmingai paminėjo savo veiklos 25 metų sukaktį. Tam tikslui Maironio Parko salėj suruoštas koncertas-banketas buvo pradėtas Lietuvos himnu.

Susirinkusius pasveikino apylinkės pirm. V. Židžiūnas. Jis trumpai peržvelgė LB veiklą. Per tuos 25 metus pasiekta gražių darbo vaisių. Ypatingas dėmesys kreiptas į Lietuvos laisvės kovą, jaunimą, lietuvių vardo iškilimą, spaudą, kultūrą. Prisidėta prie politinių kalinių gelbėjimo, dalyvauta prieškomunistinėse demonstracijose, rašyti laiški, palaikomas artimas ryšys su vietos pareigūnais ir kongresmanais. Pasidžiaugti na šalpos darbu. Lietuvių Fondui surinkta 15,000 dol. su viršum, kiek mažesnės sumos Bal-fui bei kitom šalpos įstaigom. Iškilmingai švenčiamos tautinės šventės, rengiami įvairūs lietuvių pasirodymai.

Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Micūnas, MIC, sukalbėjo invokaciją. Buvo prisiminti mirusieji LB nariai.

Po to valdybos narė kultūriniam reikalui Aldona Shumwey, šio renginio vedėja, iškvietė solistus Neriją Linkevičiūtę ir Bernardą Prapuolenį bei akompaniatorių pianistą Saulių Cibą atlikti koncerto. Jie priimti karštais plojimais, — tai pirmasis šių žymiųjų dainininkų pasirodymas mūsų kolonijoje.

Pradžioj jie pateikė duetu penkis lietuvių kompozitorių kūrinius: Tėvynės meilė nemari — J. Naujalis; Tėviškėlė — B. Budriūno; Oi berneli vienty — J. Tallat-Kelpšos; Laukiu vis — S. Gailevičiaus; Oi mergyte, tu jaunoji — V. Jakubėno. Kiekviena daina buvo palydėta griausmingais plojimais.

Solo Nijolė Linkevičiūtė pasigerėtinai gražiai atliko ariją Pasakykite jai — iš "Fausto" operos. Po to vėl duetai: Pastorale — C. Saint-Saens ir vokiečių k. Wasserfahrt (Kelionė jūra)— F. Mendelssohno.

Pertraukus metu Worcesterio LB apylinkė sukakties proga sveikino Bostono apygardos v-bos pirm. Povilas Jančauskas. Pasidžiaugė Worcesterio LB valdybos ir narių gražia ir pavyzdinga veikla. Dėkojo apyl. pirm. V. Židžiūnui už energingą vadovavimą. Iš visų penkių apygardos apylinkių worcesteriečiai savo veikla pirmauja.

Centro valdybos vardu sveikino Antanas Matjoška. Jis priminė, jog Worcesterio apylinkė yra pati jauniausia, tačiau savo veikla ir pastangomis lietuvių išlaikyme ir kovoj už Lietuvą eina greta greton su vyresniosiomis. Priminė paskutiniuosius įvykius sporto rungtynių metu Vilniuj ir kvietė visus lietuvių visomis išgalėmis paremti krašto valdybos atsišaukimą — rezoliuciją Nr. 278. "Tepradeda worcesteriečiai 26-uosius metus šūkiu: Bolševikai, pasitraukit iš Lietuvos! Jo kalba priimta garsiais plojimais.

Rezoliuciją Nr. 278 perskaitė E. Meilus Jr. Visų susirinkusių pasizadėta ją remti.

Po to sveikinimo žodį tarė didelis lietuvių užtarėjas ir bičiulis Worcesterio miesto burmistras Thomas Early. Jis džiaugėsi LB organizacijos charta ir veikla. Miestas didžiausias gerai piliečiais ir jų kultūrine veikla.

Toliau išklausyti sveikinimai: Maironio Parko pirm. K. Adamavičiaus, Brocktono LB vardu — Albinas Baškauskienės, Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos vardu — A. Zenkaus, ALRK Moterų Sąjungos pirm. Julia Mack.

Vyčių pirm. Antanas Mainėris, dėl susidėjusių aplinkybių negalėjęs minėjime dalyvauti, pasveikino apylinkę telefonu ir

užtikrino vyčių paramą LB tėvynės vadavimo darbe.

LB krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys sveikino raštu Worcesterio apylinkės valdybą ir visus apylinkės lietuvius 25 metų veiklos sukakties proga ir išreiškė padėką už nuoširdų darbą ir bendradarbiavimą jaunimo švietime ir lietuvių kultūros baruose.

Po pertraukos solistai vėl pateikė eilę lietuvių liaudies dainų: Plaukia sau laivelis — S. Šimkaus; Svotelė ridilio — J. Basinsko; Tamsioj naktelėj — S. Šimkaus; Oi nėra niekur tokio bernelio — K. Banaičio; Iš rytų šalelės — B. Budriūno; Cibi ribi ožys — A. Račiūno; Subatos vakarėlį — harm. G. Gudauskienės.

Klausytojai, ilgai plodami, iš prašė priedui dar vieną dainą. Savo švelniais balsais ir vaidybine laikysena solistai publikai paliko neužmirštamą įspūdį.

Po koncerto solistei įteiktas gėlių buketas, o solistui ir akompaniatoriui pirsegtos gelės. Jie savo aukšto lygio koncertu gražiai prisidėjo prie šio iškilmingo renginio.

Apyl. pirm. V. Židžiūnas padėkojo solistam, pianistui, visiems dalyviams, sveikintojams, J. Pipirui, A. Glodui ir Meilam už rūpestingą programos leidinio paruošimą (spausdinta N. Pr. Marijos seserų, Putname), K. Čėsnaui už parašymą apylinkės veiklos apybraižos ir visiems rėmėjams. Po to pradėta šauni vakarienė, kurią paruošė darbščios LB narės, vadovaujamos Maironio Parko šeimininkės E. Kauševičienės.

Po vakarienės solistė N. Linkevičiūtė ir solistas B. Prapuolenis išlydėti į Bostono aerodromą, iš kur lėktuvu grįžo į Chicago.

Šios sukakties dalyviai po vakarienės dar ilgai svečiavosi, dainavo, šoko.

Jubiliejinis renginys praėjo pakilioj nuotaikoj.

LB Worcesterio apylinkei, at-

LIETUVIŠKA EGLUTĖ PITTSBURGH CENTRE

Ją puošė 600 šiaudinukų ir 1200 lempučių

Pittsburgho miesto centre — Market Square — Kalėdų švenčių metų stovėjo graži lietuviška eglutė. Ten didelis žmonių judėjimas, tai daugybė žmonių džiaugėsi ja, ją fotografavo, nes visiem patiko šiaudiniai papuošalai. Eglė buvo 35 pėdų aukščio, ją puošė 600 šiaudinukų ir 1200 baltų lempučių. Prie eglutės buvo lenta su įrašu: "Decorated Courtesy of Lithuanian Nationality Room Committee — Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų."

Garsino abu Pittsburgho lietuviški radijo pusvalandžiai — Vytautas Yuškus per savo Tėvynės Garsų programą ir Povilas Dargis savo radijo programoj, kuri perduodama per WPIT stotį. Jis kvietė atvykti pažiūrėti eglutės. Didžiausią darbą atliko Danutė ir Aldona Žilinskaitės. Jų pastangomis gauta eglutė, šiaudai. Jos paaukojo lemputes. Jų prašymu pavyko gauti gaisrininkus, nes be jų pagalbos buvo neįmanoma pasiekti eglės viršūnės.

Daug prisidėjo seselės prancišketės, sesutė Francesca ir sesutė Alverna. Jos padarė per 300 šiaudinukų, du vakarus mokė kitas lietuves moteris, kaip tuos

Pittsburgh, Pa., gaisrininkai padeda puošti lietuvišką eglutę. Žvaigždę prisega Janė Žilinskienė.

Po Worcesterio LB jubiliejaus koncerto iš k.: P. Molis — LB vicepirm., pianistas Saulius Cibas, solistė Nerija Linkevičiūtė, solistas Bernardas Prapuolenis, Aldona Shumwey — renginio vedėja, LB pirm. V. Židžiūnas. Nuotr. E. Meilau

Worcesterio LB-nę sveikina LB Bostono apygardos pirmininkas P. Jančauskas. Nuotr. E. Meilau

šventus sidabrinę sukaktį, linkim ir toliau taip kruopščiai dirbti, kaip iki šiol, mūsų brangios tėvynės labui.

J.B.

KONGRESINIS ATEITIES NUMERIS

IX ateitininkų kongresas plačiai paminimas dvigubame (lapkričio-gruodžio) Ateities numeris, kuris turi 64 puslapius.

Šiame kongreso ir kongresinės konferencijos nuotraukomis gausiai iliustruotame leidinyje patį kongresą plačiai aprašo ir paskirus jo įvykius vertina Ateities vyr. red. K. Trimakas. Išspausdinta AF dvasios vado kun. St. Ylos kongreso atidarymo invokacija, AF vado dr. P. Kisieliaus ir AF tarybos pirmininko dr. A. Damušio kalbos, St. Šalkausio premijos laureato dr. J. Griniaus laiškas. Savo straipsny "Pokongresiniai

Atvykus gaisrininkam, pradėjom puošti. Tuoj atsirado ir televizijos 11 kanalo atstovai ir nuofilmavo. Vakare jau rodė per televiziją. Kitą rytą Post Gazette įdėjo nuotrauką.

Per tris savaites atlikom didelį darbą, kad išgarsintume Lietuvos vardą. Dirbo tik saujelė trečios ir ketvirtos kartos lietuvių, kurie nėra matę Lietuvos. Jiem lietuviškas žodis sunkiai tariamas. Kai kuriems jau visai nesuprantamas. Tačiau visi jaučiamės lietuviai.

Būtų sunku paminėti visus, kurie prisidėjo prie šio darbo. Eglutė visų mūsų lietuvių. Kai yra reikalas, visi Pittsburgho lietuviai dirba iš vieno.

Man teko garbė su gaisrininkų pagalba pačioj eglutės viršūnėj priištū didelę žvaigždę, papuoštą tautiniais kaspiniais.

Janė Žilinskienė

žvilgsniai: Kas už horizonto" St. Barzdukas pasveria kongreso apraiškas bei įtaką. "Laiškų" skyriuj eilė kongreso dalyvių aprašo savo įspūdžius. "Atvirai" skyriuj tęsiami AF tarybos naujai išrinktų narių pasisakymai tema "Kokia svarbiausia laiko keliamo problema". Dedama stambi kongrese pastatytos Alg. Landsbergio dramos "Šventojo narvo" ištrauka-finalas. Kadaiše Ateitį redagavęs rašytojas Ant. Vaičiulaitis aplanko žurnalą lyriškai skambių eilėraščių pluoštą. "Atžalų" skyriuj moksleiviai ir jaunučiai pasisako, kokias jie mėgsta ar nemėgsta lietuviškas knygas, o R. Žukauskaitė eilėmis atpasakoja "Perkūno klaidą". Įvairi ir plati ateitininkų veiklos apžvalga su stambesniu N. Gražulienės Dainavos sėdruogių stovyklos aprašymu.

Papuošta Kalėdų eglutė Pittsburghe, Pa. Prie jos stovi iš k. Danutė Žilinskaitė, E. Makvydaitė, Aldona Žilinskaitė.

— Jonas Kibickas, gyv. Sudbury, Ont., jau pensininkaujas 14-tus metus, Tautos Fondo atstovybei Kanadoj įteikė 1000 dol. auką. Tautos Fondas finansuoja Vliko veiklą. (E)

— **Airių organizacija Dubline**, zinoma Community Concern Centre, užuot siuntinėjus kalėdinius sveikinimo atvirukus, išsiuntė 500 egz. Nijolės Sadūnaitės kalbos teisme. Kalbą persispausdino iš Lietuvių Kunigų Vienybės išleisto brošiūros, kurios mecenatas yra prel. J.A. Kučingis. Ta pati airių organizacija ir toliau stengiasi persiųsti Lietuvos katalikam Fatimos Marijos statulą, kurios iki šiol komunistai bijosi įsileisti.

— **Spaudos balius Chicagoj**, ruošiamas Lietuvių Žurnalistų Sąjungos, įvyks sausio 21 Martinique restorano salėse. Pelnas skiriamas Daužvardžio stipendijų fondui.

— **JAV LB Philadelphijos apylinkės valdyba** su Kalėdų šventėmis sveikino Darbininko redakciją ir bendradarbius. Ta proga pridėjo ir 10 dol. auką laikraščiui stiprinti. Nuoširdus ačiū.

— **Kun. Juozas Aleksa**, ilgametis Tabariškių, Garliavos valsč., Kauno apskr., parapijos klebonas, mirė gruodžio 29. Veliomis buvo gimęs 1896 rugsėjo 16 Vilkaviškio apskr. 1920 rugpjūčio 15 įstojo į marijonų vienuoliją. Kunigu iššventintas 1925 liepos 5. Ėjo įvairias pareigas, talkino spaudoj. Taigi perėjais metais okupuotoj Lietuvoj mirė dvidešimt vienas kunigas.

— **Simo Kudirkos tragiška istorija** bus demonstruojama televizijos filme "The Defection of Simas Kudirka" sausio 23. Chicago "Sun Times" dienraštis sausio 17 išspausdins visą istorijos tekstą, o taip pat dar išspausdins 140,000 egzempliorių, kurie bus išdalinti aukštesniųjų mokyklų mokiniams.

— **Worcester, Mass.**, Lietuvių Organizacijų Tarybos, lietuvių radijo valanda girdima trečiadieniais nuo 8 iki 9 val. vak., o šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. popiet. WICN stotis, banga 90.5 FM. Programos direktorius — Edvardas V. Meilus, Jr., 23 Shirley Rd., Shrewsbury, Mass. 01545. Tel. 852-3665.

— **New Britain, Conn.**, Gintaro klubo, 90 John St., vadovybė buvo renkama gruodžio 8. Juozas Broff — Bražauskas, išbuvęs klubo pirmininku trejus metus, vėl buvo išrinktas tom pareigom. Kiti valdybos nariai: vicepirm. Patrick Pizzoferrato (motina buvo Mitkus), sekr. Juozas Balčiūnas, išd. Vladas Eydenta, saugotojai Aleksas Noreika, Juozas Eitvydas ir Adomas Sadauskas. Gražus Gintaro klubas yra mažas, bet yra laikomas tarp geriausių klubų mieste ir geriausias lietuvių klubas Connecticut valstijoje.

Darbininko 1978 m. kalendorius skaitytojam buvo išsiųstas 1977 lapkričio mėn. Jei kas dar negavo, ar norėtų gauti daugiau egzempliorių, prašom prisiųsti bent 1 dol. išlaidom padengti. Kreiptis: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NIDOS leidyklos Anglijoj išleistas kasdien nuplėšiamas kalendorius (su lietuviška Vytim) gaunamas Darbininko administracijoj. Su persiuntimu kaina 4.50 dol. Kreiptis: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Nauji Darbininko skaitytojai: E. Minialga, Bayville, N.J., Užsakė kitiem: B. Naras, Shrewsbury, Mass. — K. Lietuvninkas, Worcester, Mass., A. Masionienė, Elmwood Park, N.J. — G. Slepakovas, San Marcos, Calif., S. Nugent, So. Boston, Mass. — A. Majauskaitė, Thompson, Conn. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant — visiem 13 dol. metam.

IŠPARDAVIMAS! SUTAUPYSIT

IKI 70%

Dydžiai 36-52 — reguliarius, trumpi, ilgi

Naujausi stiliai, europietiški, tradiciniai ar konservatyvūs modeliai

SPORTIŠKI PALTAI

KOSTIUMAS SU LIEMENE

Kitur

pas mus

kitur

pas mus

\$59

\$29

\$125

\$49

\$75

\$39

\$165

\$69

\$89

\$49

\$175

\$89

\$115

\$59

\$185

\$99

\$125

\$69

\$225

\$129

\$135

\$79

\$295

\$159

Paltai su išimamu pamušalu — \$29.00

Didžiausias pasirinkimas: Petrocelli, Puccini, Hammonton Park, Leonardo, Fiorevanti, Europe Craft, Gino Paoli, Damon, Gino Pompeii

Kelnės, megztiniai, marškiniai, piniginės, skėčiai, diržai, kaklaraiščiai, pidžiamos

Hanes apatiniam baltiniam 20% nuolaidos

Atidaryta kasdien iki 6, ketvirtad. penktad. iki 8
PRIIMAMOS MASTER CHARGE, BANK AMERICARD/VISA

FASHION MAN

85-01 JAMAICA AVE., WOODHAVEN, N.Y. 849-4207

AČIŲ UŽ TALKĄ ŽYGIUI

Tęsimas sąrašas aukotojų, prisidėjusių savo auka prie Žygio į Washingtoną pasisiekimo. Rengimo komitetas nuoširdžiai dėkoja visiem aukotojams ir organizacijoms už suteiktas aukas.

500 dol. — Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, po 100 dol. — Antanas Mačelis, Bowie, MD., dr. A.B. Glevecas, Chicago, IL, Committee to Commemorate the Captive Nations Week in Wisconsin on Lithuanian Day, LSS Vytuto Didžiojo šaulių rinktinė kuopa, 60 dol. — Kęstutis Trimakas, Forest Park, IL, po 50 dol. — S.A. Didžiuliai, Cicero, IL, dr. Bronius Beinoris, Wood Dale, IL, Sofija Parokienė, Wheaton, IL, dr. Mindaugas ir Dalia Pautieniai, Ft. Eustis, VA, Dzūkų Draugija, kun. Juozas Pragubickas, Elizabeth, NJ, Antanas ir Leokadija Tverai, Chicago, IL, Sofija Jelionienė, Chicago, IL, Valerija Gasiūnienė, Richmond Hill, NY, American Lithuanian Club of Beverly Shores, dr. Rolandas Gincauskas, Hammond, IN, dr. Danguolė Surantienė, Rockford, IL, Reorganizuotos Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba, X, dr. Pranas ir Valentina Mažeikiai, Lake Zurich, IL, po 40 dol. — M. Karaitis, North Readington Beach, FL., Lietuvių Fronto Bičiulių Julijono Butėno vardo sambūris, O.J. Tamašauskai, Putnam, CT, po 30 dol. — JAV LB Vid. Vakarų East Chicagos apylinkė, Laima P. Vander Stoep, Chicago, IL, po 25 dol. — dr. Vytautas Majauskas, Detroit, Mich., Pranas Budinskas, Cicero, IL, Edvardas ir Lilė Lapai, Melrose Park, IL, Z. J. Petkus, Park Ridge, IL, Jonas Vengris, Amherst, MA, dr. Vladas Blažys, Chicago, IL, Aleksandras ir Stefania Traškai, Chicago, IL, dr. Jonas Reinys, Oak Lawn, IL, Stasys ir Ona Skurvydai, Harrison, NJ, Jonas Makauskas, Baltimore, MD, Marija Ulinskaitė, Rochester, NY, Kazys ir Liudvika Jasėnai, Deltona, FL, dr. Valentinas ir Aldona Pliopliai, Rockford, IL, dr. Antanas Čiuris, Lake Zurich, IL, dr. Juozas Briedis, Lemont, IL, N.R. Jauniškis, E. Northport, NY, dr. V. Urba, Munster, Ind., Regina Trakus, Allentown, PA, dr. D. ir dr. R. Degesiai, Cleveland, OH, Stasys ir Stasė Damuliai, Vista, Calif., Antanas ir Vilija Machertai, Downers Grove, IL, Birutė ir Gediminas Biskiai, Clarendon Hills, IL, Stasys Vilinskas, Windsor, CT, Hilda ir Juozas Kaciliauskai, Lemont, IL, Bronius Gincauskas, Hammond, IN, Kazys ir Genuė Trečiokai, Rozalija Šomkaitė, So. Orange, NJ, Jonas Vaznelis, Chicago, IL, Antanas ir Birutė Vilučiai, Highland, IN, Juozas ir Anelė Juodvalkiai, Chicago, IL, Elena Valuntienė, Bethesda, MD, Lietuvių Moterų Klubų Federacija,

JAV LB Ohio apygardos valdyba, Bronius Lukas, Lemont, IL, JAV LB Worcesterio apylinkė, Petras Milašius, Cleveland, OH, po 20 dol. — A. Klika, Western Springs, IL, dr. Jonas Sandargas, Osmond Beach, FL, Gražina Kenter, Danbury, CT, Elena ir Kazys Majauskai, Chicago, IL, Aleksandras Dabšys, Los Angeles, CA, Kazimieras Mikolajūnas, Chicago, IL, Algirdas ir Raminta Machertai, Hickory Hills, IL, A. Uknevičius, Woodhaven, NY, Galina ir Algirdas Leonai, Elliott City, MD, P. Norvilas, Chicago, IL, Anna Kovalevsky, Bronx, NY, Daina Kojelytė, Chicago, IL, Mečys ir Elena Krasauskai, Chicago, IL, Stasys ir Ona Petručiai, Omaha, Nebr., Danilė ir Vytautas Anonai, Forest Hills, NY, Vladas ir Regina Ingelevičiai, Great Neck, NY, J. Matinkas, Detroit, MI, Kazys Brazauskas, Hollywood, CA, Elena Roženienė, Chicago, IL, Petras Mikalauskas, Omaha, Nebr., Jonas ir Teresė Mildažiai, Beverly Shores, IN, kun. M. Kirkilas, Chicago, IL, Alfonsas Lukas, Detroit, MI, Agota Šuopienė, Chicago, IL, Palm Beach Lietuvių Klubas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyrius, po 15 dol. — Albertas Štakėnas, Chicago, IL, Bronis Kaslas, Wyoming, PA, Viktoras ir Roma Masčiai, Hinsdale, IL, Pat Kvarinskas, Lake Worth, FL, William Mikonis, Rochester, NY, Juozas ir Izabelė Laučkaitė, Muenchen, Vokietija, Ben Duda, Cicero, IL, Vytas ir Joana Grybauskai, Chicago, IL, Povilas Karosas, New Britain, CT, K. Škėmas, Detroit, MI, Birutė Kemežaitė, Chicago, IL, Antanas Mažiulis, Chestnut Hill, MA, Rita Durickas-Moore, Gulfport, FL, J. Vembrė, So. Boston, MA, 12 dol. — Viktoras Silėnas, Erie, PA, po 10 dol. — J. Urbanienė, Cicero, IL, Eugenia Liaugaudienė, Parsippany, NJ, Elena Legeckienė, Jamaica, NY, Edmundas ir Irena Vaitkai, Stratford, CT, K.F. Černiai, Chicago, IL, GAS, Viktoras ir Nijolė Makiejai, Crown Point, IN, M.P. Bieliniai, Cleveland, OH, Jonas ir Ona Žilioniai, Cleveland, OH, Marija Pauliukonienė, Worcester, MA, Antanina Nagienė, Lemont, IL, Pranas ir Irena Sablauskai, Rochester, NY, Jurgis Miežaitis, Elizabeth, NJ, Alfonsas Karklius, Cleveland, OH, K. Drumeikis, Rochester, NY, X. Ernestas ir Ona Kundrotai, Waterbury, CT, Stasys ir Danutė Baliai, Grand Rapids, MI, P. Kavaliauskas, Chicago, IL, kun. Jonas Velutis, Chicago, IL, Kostas ir Kardina Bružai, Homewood, IL, Antanas Janušis, Livonia, MI, Juozas Jurevičius, Chicago, IL, A. ir R. Purai, Richmond Hill, NY, Paulius Kaladis, Richmond Hill, NY, A. Paškonis, Downers Grove, IL, Antanas ir Irena Sprindžiai,

Deltona, FL, dr. J. ir I. Makšutis, Palos Heights, IL, Elena Jasaitienė, Des Plaines, IL, Raimundas ir Aušrelė Izokaičiai, Oak Forest, IL, Danutė E. Wolosenko, Jackson Heights, NY, Stasys ir Aleksandra Petokai, Chicago, IL, Viktorija Čeceta, New York, NY, Vincas Dailydė, Baltimore, MD, Jonas ir Albina Rugieniai, Detroit, MI, Petras Sakinskas, Chicago, IL, Angelė Kukučionis, Sterling Heights, MI, Stasys Geštautas, Chicago, IL, Antanas Butkus, University Heights, OH, Juozas Bacevičius, Chicago, IL, Alina Žuras, Rochester, NY, Jonas Bražys, Chicago, IL, Vanda ir Jonas Prunskiai, Chicago, IL, Kazimieras ir Aldona Griškai, Chicago, IL, Anelė Prunskytė, Chicago, IL, Veronika Pausa, Wallingford, CT, Juozas Pivoriūnas, Cleveland, OH, Vaclovas ir Ona Budnikai, Elizabeth, NJ, Algirdas Reivyti, Lombard, IL, Birutė ir Ignas Navickai, Lemont, IL, Stasys Bliukis, Chicago, IL, Vincas ir Elena Vasiliauskai, Chicago, IL, Eglė Žilionytė, NY, NY, Petras Tarnauskas, Paterson, NJ, H. Andriuska, Woodhaven, NY, Stasys ir Sofija Vaskiai, St. Pete Beach, FL, V. Vaitiekūnas, Kazys Gudinskas, Hamilton, Ont., Jonas ir Marija Vaitkai, Hyattsville, MD, Eugenija Weidman, Santa Monica, CA, Liudas Žemaitis, Albinas ir Gabrielė Dzirvonai, Chicago, IL, Jonas Abraitis, Chicago, IL, Vladas Mieželis, Phoenix, AR, M. Ančerys, Chicago, IL, Albertas Puskapalaitis, So. Boston, MA, prof. M. ir F. Mackevičiai, Lockport, IL, dr. Vytautas Gavelis, E. St. Louis, IL, Adomas Viliušis, Chicago, IL, Jonas Pipiras — V. Židžiūnas, Worcester, MA, Antanas ir Aleksandra Masioniai, Elmwood Park, NJ, Joana ir Povilas Ivaškai, Elizabeth, NJ, 7 dol. — J. Mačėnas, Chicago, IL, po 5 dol. — Marija Antanaitienė, Chicago, IL, Paulius Šlapelis, Centerville, MA, Kazys Bačanskas, Dorchester, MA, V.J. Petrauskai, North Chicago, IL, Kęstutis Laikūnas, Chicago, IL, Daumantas ir Anelė Cibai, Vista, CA, A.D. Mikeliūnai, Michiana Shores, IN, Bronius Balys, Chicago, IL, Edvardas ir Birutė Malcanai, Cleveland, OH, Valerijonas Vitkus, Rochester, NY, Jadvyga Penčylėnė, Downers Grove, IL, Elena Songinienė, Chicago, IL, Pranas Purnas, Lyndon, Kansas, Algirdas Landsbergis, Richmond Hill, NY, Antanas Pauzuolis, Chicago, IL, Pranas Petrolūnas, Waukegan, IL, Plėnys Oaktun Drugs, Jonas Virbalis, Cleveland Heights, OH, Rimantas Genčius, Bloomington, IN, 4 dol. — Juozas ir Bronė Lankučiai, Landsdale, PA, po 3 dol. — M. A. Vaišniai, Ocean City, NJ, Marija Sleidienė, Vytautas Mazoliauskas, po 2 dol. — A. Sulaitis, Los Angeles, CA, Vincas Mickus. (Bus daugiau)

BALTIMORĖS ŽINIOS

Šv. Vardo draugijos 40 vyrų ir 19 berniukų sausio 8 per 8:30 val. mišias buvo apdovanoti ištikimybės dovanom. Šiemet nariai gavo gražius kryžius. Mišias aukėjo dvasios vadas kun. A. Dranginis, dovanas įteikė prel. L. Mendelis. Draugijos valdyba kviečia kitus parapijos vyrus įsijungti į jų gretas.

Gordonas ir Eleanora Matulioniai, gimę ir augę Baltimorėje, sausio 2 grįžo iš atostogų, kurias praleido Floridoje. Jie abu dalyvauja lietuviškame gyvenime ir parengimuose. Gordonas dainuoja bosu vyrų chore. Savo draugam choristam po repeticijų lietuvių svetainėje jie pasakojo apie kelionės įspūdžius ir apie žuvimą.

Lietuvių Svetainės pirmininkas Bernardas (Karpers) Karpavičius šiomis dienomis ieško šefo (manager) Lietuvių Svetainės. Šiam svarbiam darbui reikalinga energingo žmogaus, kuris sąžiningai tvarkytų svetainės reikalus.

Lietuvių melodijos, radijo valandos, metinis vakaras bus sausio 14, šeštadienį, Lietuvių Svetainės didžiojo salė. Pradžią 8 v.v. Valandėlės vedėjai A. Juškus ir K. Laskauskas šiemet minės 30 metų sukaktį. Tai kilnis ir didelis darbas išlaikyti radijo valandėlę per tiek daug metų. Savo dalyvavimu paremsime pačią valandėlę ir paskatinsime vedėjus tęsti šį gražų darbą. Veiks bufetas su gardžiom bulvinėmis dešrom ir kitais valgiais bei gėrimais. Šokiui gros Praščiūno orkestras. Dainuos solistas Vaclovas Verikaitis iš Toronto. Bilietus bus galima įsigyti prie durų.

Prelatas Liudvikas Mendelis sausio 15, sekmadienį, minės savo 50 metų kunigystės sukaktuves su iškilmingomis mišiomis 11:30 val. Šv. Alfonso bažnyčioje. Mišių metu jis bus priimtas į Redemptoristų kongregaciją kaip oblatas. Po mišių bus pietūs Conrad Hilton viešbutyje. Prelatas Mendelis visus savo kunigystės metus praleido Baltimorėje. Kaip susipratus lietuvis, per tuos ilgus metus visokiais būdais dirbo tėvynės labui, ragindamas savo tautiečius lietuvių išlaikyti lietuviškus papročius ir kalbą Baltimorėje.

Lietuvių Svetainės šerinkų labai svarbus metinis susirinkimas bus sausio 29, sekmadienį, lietuvių svetainės kambariuose. Visi nariai kviečiami gausiai dalyvauti. Bus padaryti apyskaitiniai pranešimai, renkami direktoriai ir aptariami ateities veiklos planai.

Jonas Obelinis

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Darbininko 52 numerį (1977 gruodžio 30), trečiam puslapy išspausdintas Juozo B. Laučkos parašytas straipsnis apie mano amžiaus sukaktį. Ten apatinėje antraštelėje pasakyta, kad rugpjūčio mėn. (1977) sulaukiau 80 metų, toliau tekste pasakyta, kad esu gimęs 1897 rugpjūčio 14. Tikrėnėbė esu gimęs 1892 rugpjūčio 14. Taigi pereitų metų rugpjūčio 14 buvau sulaukęs ne 80, bet 85 metų.

Dėkoju mielam bičiuliui J.B. Laučkaiti už nuoširdų mano amžiaus sukakties ir veiklos aprašą, o Darbininko redakcijai už išspausdinimą.

Su pagarba

Matas Zujus
Garso redaktorius

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY (In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kalna 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

SAS

VISIT LITHUANIA IN 1978!

VILNIUS (5 nights), TALLINN (4 nights)
LENINGRAD (3 nights), COPENHAGEN (1 night)

Fares from New York and Boston
Apex Air Fare* Group Air Fare

Departure Date	Land Cost		
May 18	\$488	\$466	\$612
Jun 19	\$488	\$588	\$725
Jul 17	\$488	\$588	\$725
Aug 14	\$488	\$588	\$725
Sep 18	\$488	\$466	\$612
Dec 19	\$460	\$466	\$612

Also departures from West Coast, Montreal and Toronto

*Apex fare must be booked no later than 45 days before departure.

Air fares in effect as of Dec. 1977 and subject to change.

UNION TOURS, INC.
6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016
(212) 679-7878

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, prisijusdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

10 dol. — kun. A. Edvardas Gradeckas, New Haven, Conn.

Po 8 dol. — J. Blazaitis, Lewisburg, Pa., A. Simkus, Woodhaven, N.Y., J. Baltrus, Du Bois, Pa., U. Maceikonis, Elizabeth,

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

Pasaulio pretendentų mače V. Korėnojus pirmavo po devynių partijų 6.5-2.5. Dešimtoji dukart buvo nebaigta, todėl vienuoliktąją partiją buvo lošiama nebaigusių dešimtosios. 11-ąją partiją laimėjo B. Spaskis; tai buvo jo pirmasis laimėjimas šitame mače. Po jos buvo tęsiama 10-oji partija, kurioje Korėnojus turėjo pėstininką viršaus. Korėnojus ją laimėjo, nors ir buvo pranašaujamas remizas. Padėtis 7.5-3.5 Korėnojaus naudai. Toliau vėl Spaskio laimėjimai 12-tos ir 13-tos partijų. Padėtis 7.5-5.5 V. Korėnojaus naudai. Korėnoju bereikia 3 tš. iš likusių 7 partijų. Tačiau atsirado painiavos, ginčai. Korėnojus užprotestavo prieš Spaskio nagrinėjimus esamų padėčių su žiūrovais prie demonstracinės šachmatų lentos, kuri buvo pakabinta visai arti lošimo vietos. Į Belgradą atskubėjo FIDE prezidentas dr. M. Euwe. Spaskis nestojo lošti 12-osios partijos, reikalaudamas, kad ji būtų nukelta iš trečiadienio į penktadienį. Tas buvo padaryta. Korėnojus savo eile pareiškė, kad 14-oji būtų nukelta dviem dienom, kitaip jis neloš. Demonstracinė lenta buvo perkelta į naują vietą, kad apramintų Korėnojų.

Bostono tarplubinėse iš pirmojo rato beliko vienerios rungtynės: TUFTS univ. at Lithuanian, kurios nukeltos į vasario 3. Lietuvių laimėjimas prieš Harvardo univ. 3-2 duoda mūsų komandai vilčių.

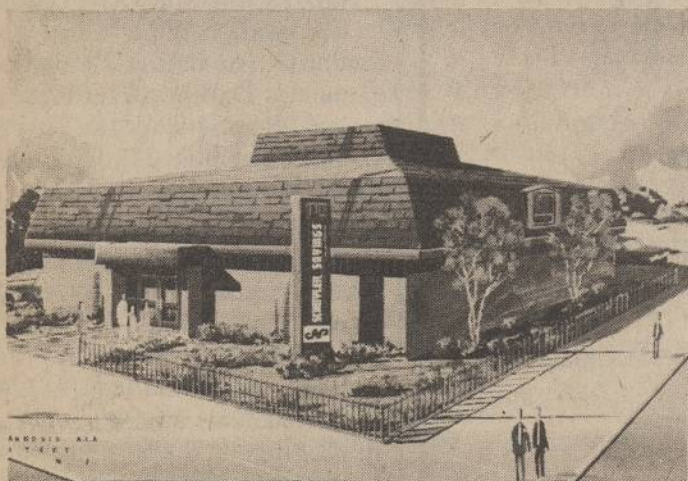
Auka prisidėk prie lietuviškos spaudos išlaikymo!

LIETUVIŲ TAUPOMOJI IR SKOLINAMOJI ĮSTAIGA

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
24 Davis Ave., Kearny, New Jersey 07032
Telef. 991-0001, 991-7260
52 veikimo metai (1924-1977)

Turtas (Assets) \$13,000,000.00

Taupymo indėliai apdrausti iki \$40,000.00
Federal Savings and Loan Insurance Corp., Washington, D.C.

Naujas Lietuvių finansinės įstaigos Schuyler Savings and Loan Association, Kearny, N.J., pastatas

● Saugi ir priinama vieta lietuviams savo santaupas dėti, paskolas imti ir kitus bankinius reikalus atlikti.

● Mokami aukšti, įstatymu leidžiami dividendai: 5 1/4 % metam. Taupymo sąskaitom 6 1/2% (dviem metam nuo \$2,500).

● Nuo įdėjimo dienos kas ketvirtis metų priskaitomi nuosimčiai.

● Greitas ir našus patarnavimas, vartojant anglų, lietuvių ir kitas kalbas.

● Bankiniai reikalai sutvarkomi ir prie specialiai įrengto langelio, privažiuojant automobiliu.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais-ketvirtadieniais nuo 9 v.r. iki 3 v. popiet, penktadienį nuo 9 v.r. iki 6 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r. iki 1 v. popiet. AUTOMOBILIAMI LANGELIS VEIKIA: pirmadienį-penktadienį nuo 9 v.r. iki 6 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r. iki 1 v. popiet.

Models

For
Television,
Fashion,
Commercials,
Shows,
Advertising
Beginners and
Professionals

Apply This
Week 1-5 P.M.
(Suite 404)
225 West 57th St.,
N.Y.C.
212-586-3556

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

IŠLEIDŽIAMA MONOGRAFIJA APIE GEN. PLECHAVIČIŲ

Vasario mėnesį pasirodys monografija apie Lietuvos kariuomenės iškilią karį gen. Povilą Plechavičių. Knygą parašė Petras Jurgėla, buvęs Lietuvos kariuomenės kapitonas, Kario redaktorius. Jis turėjo progos gerai pažinti generolą, ne kartą lydėjo įvairiose kelionėse, susipažino su generolo tarnybos lapais.

P. Jurgėla 1928 atvyko į Ameriką ir atsivežė nemažą savo archyvą, laikraščių iškarpas. Visą tą medžiagą jis ir panaudojo, rašydamas šią knygą.

Pirma knygos dalis jau surinkta ir sulaužyta, parengta spausdinimui, sudarytas ir tos dalies vardynas. Čia plačiai aprašoma jo karinė tarnyba, eitos pareigos, kaip jis, grįžęs iš Rusijos, 1918-1919 Žemaitijos organizuoja partizanus, kaip sėkmingai kovoja su besibraunčiais bolševikais, su krašte siaučiančiais plėšikais. Perėjęs į kariuomenę savanoriu, vadovauja įvairiems daliniams, kariauja bent kečiuose frontuose, vadovavo 1926 gruodžio 17 sukilimui, buvo generalinio štabo viršininku. Plačiai aprašoma vokiečių okupaci-

jos metais organizuota vietinė rinktinė, kaip generolas buvo vokiečių spaudžiamas, kad lietuviai kariai būtų išsiųsti į frontą už Lietuvos ribų. Generolas labai drąsiai pasipriešino, taip lietuvių batalionai nebuvo pasiųsti į frontą, nors ir generolą, ir jo štabą suėmė ir patalpino į koncentracijos stovyklą. Ten jis paskelbė bado streiką.

Plačiai aprašoma generolo veikla Chicagoj, organizuojant ramovėnus.

Antroji knygos daly sutelkta į vairių autorių prisiminimai. Daug medžiagos pateikia generolo sesuo Elena Legeckienė, kuri gyvena Jamaicoj, N.Y. Jos pastangomis ir buvo ši knyga suorganizuota. Ji ir surinko tuos įvairius prisiminimus. Čia pasakojama, kas toji Plechavičių tėviškė Bukončiuose, prie

Židikų, kas buvo tėvai, kas toji spalvinga Plechavičių motina. Plačiau aprašomi 1918-1919 metai, kaip generolas pradeda organizuoti savo veiklą Žemaitijoje. Prisimenami ir kiti jo broliai, seserys, jo malūnas Skuode, gyvenimas pabėgėlių stovykloj Vokietijoje. Spausdinami kitų atsiliepimai apie jo veiklą bei darbą.

Ir ši antroji dalis jau surinkta, taisoma korektūra. Tuoj bus laužoma. Knyga turės apie 350 puslapių, formatas — 6x9 colių. Gausiai iliustruota senomis, niekur nematytomis nuotraukomis.

Šis drąsus audringų kovų vadas tikrai yra vertas tokio paminklo — monografijos. Leidžia Kario žurnalas. Ir tam tikslui renka aukas. Aukotojų pavardės bus paskelbtos knygoj. Jau yra aukojusių visa eilė žmonių. Laukiama ir kitų, kad savo auka prisidėtų. Aukus siųsti šiuo adresu:

Karys
341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Bostono etnografinis ansamblis vaidina lietuviškas vestuves. Ansamblį į New Yorką pakvietė Lietuvių Religinė Šalpa. Jų koncertas bus sausio 21 Kultūros Židiny.

BOSTONO ŽINIOS

Naujų Metų sutikimą šiemet rengė Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkės jaunimo sekcija, kuriai vadovauja valdyba: pirm. Daiva Izbickaitė, nariai Gintaras Subatis, Birutė Adomavičiūtė, Gytis Gavelis ir Valentinas Kurapka. Sutikimas vyko Park Plaza (buv. Statler) viešbuty. Renginys gana rizikingas, nes pagal sutartį su viešbučiu mažiausiai reikėjo surasti 350 dalyvių. Grand Ballroom salė buvo atidaryta apie 9 val. vak. Gražiai buvo išpuošta viešbučio salė, o ir dalyviai buvo tinkamai pasipuošę. Tad visų nuotaika buvo labai pakili. Susirinkusius pasveikino Dalia Izbickaitė, ir prasidėjo vaišės bei šokiai, kuriems grojo Ruby Newman orkestras. Solistas Norbertas Lingertaitis, orkestrui pritariant, padainavo keletą vakarui pritaikytų dainų. Vidurnaktį pirm. D. Izbickaitė visiem palinkėjo laimingų metų. Vakaras praėjo labai kultūringai ir nebuvo jokių išsišokimų, nors daugelis ir bijo gandy, kad jaunimas ne visada išlaiko saiką gėrime. Vasario mėnesį šis jaunimas žada rengti parodą Bostone.

Stefanija Lileikienė, gyvenusi Dorchestery ir Worcestery, sausio 4 mirė Carney ligoninėj, Dorchestery. Laidojama Worcester. Nuliūdime liko vyras Aleksandras, dukra Aldona su dukryte Aleksandra Chicagoj ir dukra Rita su vyru ir dukryte Worcester.

Kultūros klubo susirinkimas įvyks sausio 24. Prelegentė bus Aušra Jurašienė.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas vyks vasario 19.

Kaziuko mugė, rengiama Baltijos ir Žalgirio tuntu, bus kovo 5.

N. Anglijos Baltijos koncertas pramatamos kovo 12.

Laisvės Varpo pavasarinis koncertas įvyks balandžio 2.

St. Vsk.

INŽ. KAZĮ KRULIKĄ AMŽINYBĖN IŠLYDĖJUS

St. Petersburg, Palms of Pasadena ligoninėj, pereitų metų gruodžio 5 po gana ilgos ir sunkios ligos mirė buvęs New Yorko

gyventojas inž. Kazys Krulikas. Nuliūdime paliko žmoną Aldoną ir New Yorke gyvenantį sūnų Ričardą.

A. a. Kazys Krulikas gimė 1911 sausio 11 Antupių kaime, Gižų valsč., Vilkaviškio apskr. 1929 baigė Vilkaviškio Žiburio gimnaziją. 1935 Vytauto Didžiojo universiteto technikos fakultetą — statybos skyrių, 1936 karo mokyklą aspirantų. Lietuvoj dirbo Kauno apskr. savivaldybėj viešųjų darbų vedėjo pareigose ir susisiekimo ministerijoje prie Žemaičių plento statybos. Vėliau buvo Marijampolės apskr. kelių viršininku. Vokietijoje dirbo vokiečių inžinerijos įstaigoj, vėliau gyveno Wuertburgo stovykloj ir dirbo DP stovyklos inžinieriaus darbą.

1949 atvyko į Ameriką. Pradžioje duoną pelnėsi dirbdamas fabrike, o nuo 1951 dirbo įvairiose įstaigose braižytoju bei konstrukcijų skaičiuotoju. Ilgiausiai dirbo New York Transit Authority sistemoj, iš kur išėjo į pensiją.

Nuo 1922 priklausė prie skautų, o studijų metu — prie Neolithuania korporacijos. Buvo vienas iš Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos steigėjų. Nuo 1951 redagavo Inžinierių Metraštį ir bendradarbiavo profesinėj spaudoj.

Kazys Krulikas buvo darbštus ir pareigingas. Anot žmonos Aldonos, jo darbštumas ir pareigingumas tikrai nebus užmirštas inžinierių tarpe.

Jis, Suvalkijos lygumų sūnus, dr. Jono Basanavičiaus giminaitis, mylėjo Lietuvą visa savo širdim ir tą meilę įdiegė ir savo sūnui Ričardui, kuris yra baigęs aukštąjį mokslą hidrologijos specialybėj, gražiai kalba lietuviškai, uoliai dalyvauja skautų veikloj ir dainuoja New Yorko vyrų chore Perkūne.

Velionis buvo pašarvotas Robert D. Eastern šermeninėj, Gulfporte. Atsisveikinimas su juo įvyko gruodžio 7. Šv. Kazimiero lietuvių katalikų misijos vedėjas tėvas T. Degutis, OFM, sukalbėjo rožančių. Atsisveikini-

mo kalbas pasakė J. Žvinys — neolituanių vardu, inž. J. Butkus — inžinierių, P. Vasiliauskas — draugų ir artimųjų, J. Prekeris — kaimynų, K. Kleiva — klubo vardu. Kitą dieną, prieš išlydint į bažnyčią, paskutinį atsisveikinimo žodį tarė dail. J. Juodis. Holy Name bažnyčioj buvo atlaikytos pamaldos, dalyvaujant tėvui T. Degučiui, prel. J. Balčiūnui ir kun. J. Gasčiūniui.

Iš bažnyčios 36 automobiliai ilgoj laidotuvių procesijoje palydėjo velionį į amžiną poilsio vietą, gražias Memorial Park kapines. Čia jis buvo palaidotas kriptoj. Tėvas T. Degutis, OFM, kapinėse atliko laidojimo apeigas, o gausūs laidotuvių dalyviai sugiedojo Lietuvos himną ir "Marija, Marija".

Visi buvo pakviesti pietų, kurie įvyko gražioje Krulikų namuose. St. Petersburg Beach. Deja, a.a. Kaziui vos apie metus laiko teko pagyventi šiuose namuose.

NAUJOS LIETUVIŠKOS VESTUVĖS NEW YORKE

Pirmąkart New Yorke, Kultūros Židinio scenoj, Bostono lietuvių etnografinis ansamblis atskleis senovinius lietuvių vestuvinius papročius, vaidybiškai sujungtus muziką, šokių ir dainą.

Mūsų liaudies menas — tikriausia kultūros istorija, vertingiausias lietuvių sielos apraiškos, pulsuojanči tautinės gyvybės širdis. Liaudies menu mes drąsiai išplaukiame į plačius tarptautinius vandenis.

Sausio 21 savoį pastogėj matysim naujai atkurtas vestuves. Tai lietuviškų šeimos papročių dalis, sakyčiau, paveldėta iš gilių senovės mitologinio posmo: Mėnuo saulužę vedė

pirmą pavasarėlį... Vestuvinė drama, jei taip galim ją vadinti, kolektyviškai sukurta mūsų senelių, neturėjusių nei knygų, nei gilesnio supratimo apie dramingą kūrį, yra vertingas 4 veiksmų 16 scenų kūrinys.

Bostono lietuvių ansamblis

(nukelta į 8 psl.)

LAISVĖS VARPAS, Sekm. 11-12 val. WWEL, 1430 KC. P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Telefonas 586-7209.

BOSTON, MASS. — WNST, 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telefonas 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

PADĖKA

Mūsų brangus Vyras ir Tėvas

A.A.

DIPL. INŽ. KAZIMIERAS KRULIKAS

mirė 1977 gruodžio 5 St. Petersburg, Fla. Po gedulingų mišių buvo palaidotas Memorial Park kapinių kriptoj St. Petersburg, Fla.

Lietuvių visuomenė, draugai ir pažįstami parodė nepaprastai daug širdies, lankydami jį ligos metu ir, jam mirus, pagerbdami jo atminimą gausiai lankydami koplyčioj, dalyvaudami laidotuvių, užprašydami mišias, aukodami gėles, pasakydami prie karsto kalbas, paguosdami mus užuojautomis per spaudą, telegramomis, telefonu ir laiškais. Mes neturim galimybės visų čia suminėti, bet savo mintimis ir šio laikraščio skiltyse mes reiškiamės Jums, Brangūs Lietuviai, už visą tai nuoširdžiausią padėką.

Lindinti žmona Aldona
ir sūnus Ričardas

PADĖKA

Praėjusių 1977 metų gruodžio 21 d. Maspeth, N.Y., staigos širdies atakos ištiktas, mirė mano mylimas vyras bei gausios šeimos tėvas

JONAS STUNGURYS

Palaidotas Liuteronų kapinėse Middle Village, N.Y. Nuoširdžiai dėkoju kun. Pr. Bulovui, kun. J. Pakalniškiui ir senam Jono draugui kun. J. Čekavičiui už įspūdingas mišias, V. Atsimainymo bažnyčios Maspeth klebonui kun. Pr. Bulovui už jautrų pamokslą bei kun. J. Pakalniškiui už atsisveikinimo rožančių Miegel laidotuvių namuose.

Ypatinga mano padėka tenka visiem mūsų šeimos draugam bei pažįstamiem, visokeriopai mum padėjusiem ir mus užjautusiem šiose sunkiose skausmo valandose.

Šeimos vardu

Marija Stungurienė

A.A.

BALIUI LAUČKAI

mirus, žmoną Ireną, brolių Juozą Laučką su šeima ir svačius — dr. Praną ir Janiną Bagdus ir Lionę Jankauskienę giliai užjaučiu ir kartu liūdžiu.

Margarita Samatienė

Liūdesio valandoje

ALGIRDĄ MILERĮ

ir žmoną Onutę užjaučia futbolo aikštės broliai—

Vladas Adomavičius
Karlis Arens
Jonas Atkočius
Antanas Bagdžiūnas
Vytautas Beleckas
Kazys Brazauskas
Algirdas Daukša
Albinas Gražys
Algirdas Jankauskas
Haralds Jegeris
Vytautas Kalašinskas
Petras Katen
Jonas Klivečka
Rimantas Klivečka
Giedrius Klivečka
Stasys Modzeliauskas
Vytautas Sabaliauskas
Vacys Steponis
Vytautas Uborevičius
Lionginas Vaitkevičius

PADĖKA

Kun. Petras Dagys, mylimas vyras ir brolis, mirė 1977 gruodžio 1. Palaidotas gruodžio 3 Cypress Hills kapinėse, N.Y.

Nuoširdžiai dėkojame gerb. kun. Povilui Diliui, iš Chicago, už paskutinį patarnavimą. Taip pat latvių kun. Zarins ir amerikiečių kun. Robert F. Pitcock, kurie kartu su kun. Diliu atlaikė gedulingas pamaldas Christ Congregational bažnyčioj gruodžio 3.

Dėkojame gen. konsului Anicetai Simučiai; Bendruomenės Woodhaven apylinkės atstovui K. Bačauskui; Mažlietuvių Bičiulių draugijos valdybos sekretoriui Alfonsui Koncei; L.K.V. S-gos "Ramovės" New Yorko skyriaus atstovui dr. Eugenijui Noakui; Tėvui Pauliui Baltakiui ir N.Y. Lietuvių Protestantų Parapijos valdybos pirmininkui Ramūnui Brakui, tarsiems atsisveikinimo žodžius, ir visiem kitiem dalyvavusiem atsisveikinime.

Gilią padėką reiškiam visiem, kurie prisiuntė gėlių, aukojo velionio atminčiai įsteigtam Fondui, užprašė mišias, pareiškė raštu ir žodžiu mum toį liūdesio valandoj gilią užuojautą.

Taip pat dėkojame dr. A. Snieskai už jo taip rūpestingą priežiūrą ligos metu ir Marytei Šalinskienei už nuoširdų paskutinį patarnavimą.

Visiem, visiem Jums nuoširdus aciū.

Žmona Ariane Dagienė,
seserys Matilda Kuolienė ir Marija Placienė

BANK-BY-MAIL Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsikimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų slantą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE 460 West Broadway South Boston 9 AM to 3:30 PM - Monday thru Friday Saturday 10 AM to 1 PM 268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE 748 Gulliver Blvd. 9:30 AM to 5:30 PM Mon., Tues., Wed. & Fri. Thurs. - 8:30 AM to 7:30 PM Saturday 9:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank

"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

DARBININKAS

NEW YORKER

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spauštuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Jaunimo pamaldos bus sausio 15, sekmadienį, 12 val. Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Po pamaldų vaišės ir krepšinio rungtynės. Vaišėm rūpinasi ateitininkai. Visas jaunimas raginamas ir kviečiamas kuo daugiau dalyvauti.

Kultūros Židiny šį savaitgalį: sausio 15, sekmadienį, jaunimo pamaldos 12 val. didžiojoje salėje; 4 v. popiet — Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas mažojoje salėje.

LKM Sąjungos 29 kuopos susirinkimas šaukiamas sausio 15, sekmadienį, 12 val. popiet Apreiškimo parapijos salėje. Bus renkama nauja valdyba. Visos narės kviečiamos dalyvauti. Po susirinkimo — vaišės.

Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas rengiamas sausio 15, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje. Rengia šauliai, ramovėnai, M. Lietuvos bičiulių draugija, M. Lietuvos resistencijos sąjūdis. Kalbą pasakys Martynas Gelžinis, Meninės programoj dalyvauja aktorius Juozas Boley-Bulevičius ir šaulė Vida Jankauskienė. Minėjimą atidarys Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis.

Aldona Kliveckienė įeina į madų parodos rengimo komitetą. Madų paroda, rengiama vietos Balfo skyriaus, bus balandžio 16.

Pianisto Vytauto Smetonos koncertas pakartojamas sausio 23, pirmadienį, 2:30 v. popiet Town Hall salėje. Kai V. Smetona čia koncertavo lapkričio 30, į jo koncertą dėl ligos neatsilankė New Yorko Times muzikos kritikas. Dabar rengėjai koncertą kartoją nemokamai, kad jaunas pianistas būtų atžymėtas New Yorko spaudoje.

Lietuvių kalbos kursų pavasario semestras NY Universitete prasideda vasario 2. Dar galima registruotis. Lietuvių kalbą dėsto aktorius Vitalis Žukauskas.

Smuikininko Izidoriaus Vasyliūno ir jo sūnaus pianisto dr. Vytenio Vasyliūno koncertas sausio 7 Carnegie Recital Hall salėje New Yorko lietuvių buvo mielai sutiktas. Nepavargstantieji bostoniškiei svečiai pirmoj programos dalyje pagrojo Ludwig von Beethoven Sonata in D, Op. 12, No. 1 (1801) ir Johannes Brahms Sonata in A, Op. 100 (1887). Po pertraukos lietuviai muzikai pristatė lietuviškai publikai lietuvių kompozitorių Kazį Viktorą Banaitį. Jo Sonata in D Minor (1934) buvo ypač palankiai sutikta. Po koncerto svečiai išskubėjo į Bostoną, kur koncertavo sekmadienį. Publika gėlė važiavo į Kultūros Židinį, kur didžiojoje salėje vyko dail. Vlado Žilčiaus tapybos darbų parodos atidarymas.

Lietuviškos kaimo vestuvės bus suvaidintos sausio 21, šeštadienį, Kultūros Židiny. Vaidina Bostono lietuvių etnografinis ansamblis. Ansamblių pakvietė Lietuvių Religinė Šalpa. Pradžią 7 v.v.

Lietuvos nepriklausomybės šventė minima vasario 19 Kultūros Židiny. Kalbės Jaunutis P. Nasvytis iš Clevelando. Koncertinę programos dalį atlieka pianistė Aldona Kepalaitė ir solistas Kazys Yakutis. Tautinius šokių ansamblis Tryptinis, vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės.

Baliui P. Laučkai mirus, pagerbdami jo prisiminimą, vietoje gėlių prie jo karsto 40 dol. Kultūros Židiniui Brooklynne aukoją: Janina ir Anicetas Simučiai, Elena Čiurlytė-Barnet, Elena Čiurlienė.

Dr. Daiva Bajorūnaitė, endokrinologijos (liaukų ligų) specialistė, atidarė savo kabineta 40 East 30 St., Manhattane. Tel. 751-4231. Dr. Bajorūnaitė, be to, dar dirba Memorial ir St. Vincent ligoninėse.

Užgavėnių kaukių balius bus vasario 4 Kultūros Židiny. Salės papuošimą ruošia Daina Jurkutė. Jos dekoracijos kasmet papildomos baltomis linksma nuotakomis. Jaunoji menininkė savo didžiuliams spalvingiems plakatams yra pasirinkusi temą — pasaką. Balių rengia New Yorko ateitininkai. Rengėjai kviečia visus svečius dalyvauti su kaukėmis. Kaukės bus premijuojamos.

LMK Federacijos New Yorko klubo prieškalėdinis susirinkimas buvo gruodžio 14 pas klubo narę Eugeniją Treimaniene. Susirinkimas praėjo giedroje švenčių nuotakoje. Jonas Bortkevičius parodė skaidrių apie gėles.

Queens LB išrinkta valdyba pasiskirstė pareigoms: pirm. Povilas Ališauskas, vicepirm. Jurgis Zabielskis, sekretorė Eugenija Donohue, išd. Bronius Sutkus, kultūrinių renginių vadovė Elena Legeckienė.

BUS RODOMAS ESTŲ FILMAS

Premiją laimėjęs spalvotas estų filmas **Tiina**, susuktas pagal žinomo estų rašytojo Augusto Kitzbergo dramą "Libahunt" (Vilkatė) bus rodomas sausio 14, šeštadienį, 2:30 val. popiet Norman Auditorium, 111 East 34 St., prie Park Ave., II aukštas, Manhattan. Bilietai po 3 dol. gausnami Norman Auditorium.

Drama buvo išversta į lietuvių kalbą (vertėja — Viktorija Čečetienė) ir vaidinta Klaipėdos teatre.

Tiinos rolę vaidina Valli Martin. Filmą susuko Edmund Martin. Filmą globoja Pabaltijo Moterų Taryba.

MIRĖ BALYS LAUČKA

Sausio 7, šeštadienį, 2 val. ryto mirė Balys Laučka, Juozo Laučkos brolis, gyvenęs Columbia, So. Carolina. Palaidotas sausio 9.

Balys Laučka buvo gimęs 1919 sapalio 29 Vabalninke. Vabalninke baigė pradžios mokyklą, lankė jėzuitų gimnaziją Kaune ir pranciškonų gimnaziją Kretingoje. Į Ameriką atvyko 1938, čia baigė Marianopolio kolegiją, tarnavo Amerikos kariuomenėje. Išėjęs iš kariuomenės, baigė teisę ir vertėsi kaip teisininkas.

Anksčiau gyveno Brooklynne, į So. Caroliną nusikėlė maždaug prieš 25 metus. Ten jam teko pergyventi didelę automobilio katastrofą, kur buvo sunkiai sužeistas. Paskutiniu laiku sirgo širdimi ir mirė ištiktas širdies priepuolio.

LIETUVIŠKOS VESTUVĖS

(atkelta iš 7 psl.)

jau 5 metai grynai liaudišką vestuvinį kūrinių dailiną ir rodo kitom kolonijom. Su gražiu pasisekimu aplankė Lowell, Nashua, Providence kolonijas, dalyvavo New England tautų festivaly.

Ansamblio vadovė **Gita Kupčinskienė** studijavo liaudies meną Vilniuje ir liaudies ansambly. Šios vestuvės jos dramatiškos pagal autentiškus šaltinius. Jai pagelbsti Aldona Lingertaitienė. Ansambly vaidina, šoka ir dainuoja 25 įvairaus amžiaus asmenys.

Šią įdomią ir prasmingą pramogą ruošia L. K. Religinės Šalpos suorganizuotos komitetas, kuriam vadovauja **kun. Kazimieras Pugevičius**.

Renginio pelnas — religinei Šalpai ir spaudai remti.

Būtų smagu, kad visi susirinkume minėtą vakarą pasidžiaugti lietuviškų vestuvių papročiais ir paremtume prasmingą darbą. Bilietai įsigytini iš anksto.

A.S.

Jamaicoj parduodamas vienos šeimos namas, naujai atremontuotas, su įrengtu rūsiu. Privatus kiemas automobiliui. Skambinti tel. 969-3397.

RELIGINĖS ŠALPOS VAKARAS

BOSTONO LIETUVIŲ ETNOGRAFINIS ANSAMBLIS

"LIETUVIŠKOS VESTUVĖS"

1978 sausio 21, šeštadienį, 7 val. vak.
 Kultūros Židiny, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Veiks baras ir bufetas
 Po programos šokių gros orkestras

Auka Religinei Šalpai 5 dol., jaunimas aukoja 2 dol.

Maironio lituanistinės mokyklos vaidinimas bus sausio 19 sekmadienį, Kultūros Židiny. Bus vaidinama Lietuvos istorijos vaizdų ir svarbių epizodų pynė, kurią paruošė mokytoja V. Uselienė. Režisuoja V. Jankauskienė, chorą paruošė N. Ulėnienė, šokius — Rita ir Jurgis Oniūnai. Dekoracijas sukūrė ir su talkininkais gamina E. Babušis, kostiumus projektuoja Olga Ilgūnienė ir Birutė Liogienė, siuva — mamytės. Vaidinimas bus įdomus ir spalvingas. Jame dalyvaus visi mokyklos mokiniai, išskyrus darželį. Vaidinimą be ruošiant, repeticijos vyksta tuoj po pamokų Kultūros Židinyje. Repetuojama sausio 14, 21. Sausio 28 mokiniai 9 v. renkasi su knygomis ne į mokyklą, bet į Kultūros Židinį. Tą dieną vyksta generalinė repeticija su kostiumais. Darželis tą dieną, sausio 28, neveiks.

Maironio lituanistinės mokyklos pirmasis pusmetis baigiasi sausio 21. Mokytojų Tarybos posėdis vyksta sausio 21, po pamokų Kultūros Židiny. Sausio 28 pamokos bus Kultūros Židiny. Bus mėginama dirbti, kiek įmanoma. Tuo pačiu laiku vyksta ir mokyklos vaidinimo generalinė repeticija.

SPORTAS

LA Klubas susirinkimas

Sausio 20, penktadienį, 7:30 val. vak. Kultūros Židiny įvyks metinis Lietuvių Atletų Klubų narių susirinkimas. Šiam susirinkime bus apžvelgti pereitų metų klubo veikla, renkama nauja valdyba ir nagrinėjami dabartiniai bei ateities klubo uždaviniai. Valdybai kandidatų sąrašas jau yra nustatytas, bet susirinkime sąrašą bus galima papildyti. Ypatingai kviečiami dalyvauti visi sportuojančių vaikų tėvai, vyresnieji sportininkai ir treneriai. Atletų klubo organizacinės veiklos tikslas yra padėti ir sudaryti sąlygas lietuvių jaunimui sportuoti lietuviško klubo rūmuose, todėl toji organizacinė veikla tėvų ir sportininkų dalyvavimas yra būtinas. Ateinančių metų uždaviniai yra dideli ir gausūs. Reikia tikėtis, kad ir metinis susirinkimas bus gausios geros valios ir gerų norų dalyviais.

Vitas Gerulaitis laimėjo teniso turnyrą Australijoje

Vitas Gerulaitis, pagarsėjęs teniso žaidėjas, sausio 6 grįžo iš Australijos, kur jis laimėjo tarptautines teniso pirmenybes — Australian Open Championship. Tai vienas iš 5 didžiųjų pasaulinių teniso turnyrų.

Darbininko prenumerata nuo 1978 sausio 1 visiems skaitytojams yra 13 dol. metams. Už kalendarį pridėdama laisva auka. Dar vis pasitaiko skaitytojų, kurie, atnaujindami prenumeratą, prisiunčia tik 10 dol. ir susidaro bereikalingas susirašinėjimas. 10 dol. prenumerata yra tik naujiems skaitytojams pirmiems metams.

Parduodamas namas — Richmond Hill. 1 family, detached, 3 bedrooms, 1 and half baths, 220 wiring, aluminum siding, garage, modern bath and kitchen, wall to wall carpeting, many other extras. Price \$40,000.00. Tel. 835-8751.

Lietuvos 18-to šimtmečio žemėlapis, 18 ir 22 inčių dydžio, tinka įrėmuoti. Nespaltotas — \$2.90, du už \$5.50, spalvotas \$3.90, du už \$6.90. Iškaitomas persiuntimas. Čekius arba Money Order siųsti: Rodes Co., 9 West St., Jersey City, N.J. 07306.

UŽGAVĖNIŲ KAUKIŲ BALIUS

vasario 4, šeštadienį,
 Kultūros Židiny

Pradžią 8 v.v.

Gros orkestras. Bus šalti užkandžiai, karšta vakarienė ir gėrimai

Svečiai kviečiami dalyvauti su kaukėmis

Įėjimas — 12.50 dol. suaugusiems, jaunimui — 7 dol.

Bilietus platina: B. Bobelis — 647-6637, Juzė Norvilienė — 827-2629, Petras Tutinas — 647-1406, Eugenija Vainienė — 296-8607.

Rengia ir visus atsilankyti kviečia

New Yorko ateitininkai

KLAIPĖDOS KRAŠTO ATVADAVIMO 55 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

įvyks 1978 m. sausio 15, sekmadienį, 4 val. popiet
 Kultūros Židiny, Brooklynne

Minėjamą atidarys

Lietuvos Gen. Konsulas ANICETAS SIMUTIS

Pagrindinę kalbą pasakys

MARTYNAS GELŽINIS

Meninę programą atliks

Aktorius JUOZAS BOLEY-BULEVIČIUS ir
 Šaulė VIDA JANKAUSKIENĖ

Po minėjimo kavutė

MINĖJIMO RENGĖJAI —

Simo Kudirkos Šaulių kuopa

LKV "Ramovė" New Yorke

N.Y. Mažosios Lietuvos Bičiulių D-ja

Mažosios Lietuvos Resistencijos Sąjūdis

This announcement is neither an offer to sell nor a solicitation of an offer to buy any of these securities
 The offer is made only by the Offering Circular

LITAS MOKA 10% DIVIDENDĄ ANT REGISTRUOTŲ LITO BONŲ (10% Convertible Debenture Bonds)

VISA LAIDA: \$500,000
 VIENAS BONAS: \$500
 DIVIDENDAI MOKAMI KAS PUSMETĮ
 SAUSIO 1 IR LIEPOS 1

1986 m. spalio 1 d. šias vertybes galima atsiimti grynais pinigais arba iškeisti į LITO BENDROVĖS akcijas po \$2.00 už akciją.

PRAŠOME KREIPTIS DĖL APRAŠYMO/"OFFERING CIRCULAR" ADRESU:

LITAS INVESTING CO., INC.
 86-01 114TH STREET
 RICHMOND HILL, NEW YORK 11418
 (212) 441-6799

Securities will be offered in states where the Securities Laws of such states have been complied with.